

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ**

ШКУРЕНКО ОЛЬГА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 330.3.338.164. 924: 45(043.3)

**УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОЗВИТКУ
ІННОВАЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ
ЕКОНОМІКИ**

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Івано-Франківськ – 2021

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Українській інженерно-педагогічній академії Міністерства освіти і науки України.

Науковий консультант:

доктор економічних наук, професор
Прохорова Вікторія Володимирівна,
Українська інженерно-педагогічна академія,
завідувач кафедри економіки та менеджменту.

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор
Алексєєв Ігор Валентинович,
Національний університет «Львівська
політехніка», завідувач кафедри фінансів;

доктор економічних наук, професор
Ареф'єва Олена Володимирівна,
Національний авіаційний університет,
завідувач кафедри економіки повітряного
транспорту;

доктор економічних наук, професор
Дикань Володимир Леонідович,
Український державний університет
залізничного транспорту, завідувач кафедри
економіки та управління виробничим і
комерційним бізнесом.

Захист відбудеться «24» вересня 2021 р. о 12⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 20.052.06 в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу Міністерства освіти і науки України за адресою: 76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, конференц-зал науково-технічної бібліотеки.

З дисертацією можна ознайомитись у науково-технічній бібліотеці Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу за адресою: 76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15.

Автореферат розісланий «20» серпня 2021 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради
д.е.н., проф.

І. Б. Запукхляк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Стратегічним пріоритетом сталого розвитку держави є формування якісно нової економічної моделі національної економіки на основі симбіозу циклічної та екологічної економіки, що сприяє використанню локальних ресурсів та інноваційних технологій для задоволення потреб суспільства, забезпечує формування замкнених матеріально-ресурсних циклів. Глобалізація і розвиток технічного прогресу вимагають підвищення ефективності ланцюгів постачань, при цьому більшого значення набувають економічні, соціальні та екологічні чинники, які стають все більш актуальним у ракурсі досягнення і збереження стратегічної стабільності національної економіки.

Формування нової моделі циркулярної економіки дозволяє розвинути й реалізувати інноваційний потенціал економічних агентів і перейти до нового типу економічного розвитку суспільства. Це потребує розроблення механізму взаємодії суб'єктів циркулярної економіки та використання інструментів, які здатні узгодити цю взаємодію, що зумовлює отримання економічного, екологічного та соціального ефектів.

Логістичний підхід до управління діяльністю суб'єктів підприємництва, зокрема інноваційного співробітництва в умовах нової моделі циркулярної економіки, сприяє ефективному їх розвитку завдяки вибору відповідної логістичної стратегії. У цьому сенсі доцільним є використання логістичного підходу до управління системами з різними рівнями ієрархії, що забезпечує цілеспрямоване регулювання потоками завдяки системній інтеграції та просторово-часовому збалансуванню.

Важлива роль у науковому доробку питань формування й управління логістичним забезпеченням належить таким відомим ученим, як В. Алькема, Д. Бауерсокс, М. Григорак, В. Дикань, Є. Крикавський, А. Полянська, І. Поповиченко, Н. Ситнік, Д. Сток, Д. Уотерс, Л. Фролова, А. Харрісон, Н. Чернописька, Н. Чухрай та ін.

Серед вчених, які досліджували методологічні аспекти формування циркулярної економіки, необхідно виділити О. Алімова, В. Андерсона, Н. Андреева, О. Ареф'єву, М. Ветрову, П. Вільямса, В. Гейця, І. Запужляк, М. Зілса, Ю. Колбушкіна, Х. Нгуена, Н. Пахомову, К. Рихтер, М. Стачті та ін. Практичним аспектам циркулярної економіки та їх впливу на формування інноваційного вектора розвитку національної економіки шляхом генерації новітніх креативних ідей через інструменти створення інноваційних платформ співробітництва присвятили свої дослідження такі відомі вчені-економісти, як І. Алексєєв, О. Амоша, Д. Валько, Л. Гораль, І. Зварич, Ю. Залознова, В. Лойко, О. Лях, І. Перезова, В. Прохорова, М. Солдак, Д. Череватський та ін.

Незважаючи на велику кількість наукових праць, присвячених проблематиці дослідження, досі залишаються питання, які є постійним об'єктом дискусій, а саме: концептуальні аспекти, інтегрований механізм, методологічні положення управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки; науково-практичні аспекти генерування управлінських впливів для активізації кумулятивних ефектів логістичного

забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки; науково-практичні положення щодо розвитку інноваційного співробітництва у системі національної економіки; теоретико-методичні положення щодо визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва.

Необхідність подальшого удосконалення існуючих і розроблення нових методологічних положень та прикладних аспектів управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки зумовили актуальність теми, мету і завдання дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження, пов'язані з науковими темами, виконаними у рамках науково-дослідної роботи: Української інженерно-педагогічної академії за темою «Управління стійким розвитком суб'єктів господарювання в умовах соціально орієнтованої економіки» (номер державної реєстрації 0116U001487), де здобувачем удосконалено науково-практичні аспекти формування ресурсно-технологічної основи інноваційного співробітництва; Донецького національного університету імені Василя Стуса за темою «Формування конкурентних стратегій національних виробників в сучасній парадигмі глобального економічного середовища» (номер державної реєстрації 0118U002395), де здобувачем сформовано інтегрований механізм управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах детермінованого впливу циркулярної економіки; Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України за темою «Адаптаційний потенціал забезпечення стійкого функціонування реального сектору економіки України в умовах глобальної нестабільності» (номер державної реєстрації 0119U102876), де здобувачем розроблено концепцію управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки; Інституту економіки промисловості НАН України за темою «Формування інституційного середовища модернізації економіки старопромислових регіонів України» (номер державної реєстрації 0118U004490), де здобувачем запропоновано механізм формування інноваційного співробітництва в умовах створення нової економічної моделі з орієнтацією на економіку замкнутого циклу.

Дисертацію виконано відповідно до основних положень Національної Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України № 526-р від 10 липня 2019 р.).

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є удосконалення існуючих і розроблення нових методологічних, концептуальних і методичних положень, спрямованих на управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

Досягнення поставленої мети зумовило визначення та вирішення таких завдань:

- дослідити науково-теоретичні положення, тенденції та зміни умов трансформації соціально-економічного середовища як об'єктивного підґрунтя формування моделі циркулярної економіки;

- систематизувати й уточнити базові дефініції понятійно-категоріального апарату управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки;

- дослідити процес трансформації концептуальних поглядів та сформуванню теоретичне підґрунтя для управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки;

- розробити методологічні положення управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки;

- удосконалити науково-практичні аспекти формування ресурсно-технологічної основи інноваційного співробітництва, враховуючи отримані кумулятивні ефекти;

- провести аналіз розвитку інноваційного співробітництва з використанням технології розрахунку показника інтегрального декаплінг-фактора;

- запропонувати науково-практичний підхід до удосконалення технології державно-приватного партнерства;

- сформуванню архітектуру логістичного забезпечення розвитку соціально-економічної системи на основі когерентної сприйнятливості в організаційно-економічному аспекті;

- удосконалити теоретико-методичний підхід до визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва;

- розробити інтегрований механізм управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах детермінованого впливу циркулярної економіки;

- удосконалити стратегію розвитку логістичної інфраструктури України в умовах створення парадигми економіки замкненого циклу;

- запропонувати науково-практичні аспекти генерування управлінських впливів на основі сценарного моделювання ад'єктивних інноваційних технологій;

- розробити концепцію стійкого функціонування національної соціально-економічної системи на основі логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

Об'єктом дослідження є процес управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та методологічні положення щодо управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

Методи дослідження. Науково-теоретичну і методологічну основу досліджень складають діалектичний метод наукового пізнання, загальнонаукові принципи й положення стосовно управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

Для досягнення визначеної мети та завдань дослідження використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, а саме: системного

аналізу і синтезу – для формування теоретико-методичних основ управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки; теоретичного узагальнення та історико-економічного аналізу – при систематизації науково-філософських поглядів щодо обґрунтування циркулярної економіки як об'єктивної основи функціонування сучасного соціально-економічного середовища; системного підходу – при побудові архітекτονіки логістичного забезпечення розвитку соціально-економічної системи; графо-аналітичні – для наочного подання і графічної інтерпретації статистичних даних стану інноваційного співробітництва; розрахунково-аналітичний – при розрахунку інтегрального декаплінг-фактору; функціонального аналізу – при розробці інтегрованого механізму управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва; порівняльного аналізу – при розробці державної політики підтримки циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчо-нормативні акти України, загальнодержавні програми України, статистично-аналітична інформація Державної служби статистики України, а також наукові праці науковців, інформаційно-аналітичні матеріали, наукова інформація із всесвітньої комп'ютерної мережі Інтернет.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в науковому обґрунтуванні теоретико-методичних, методологічних, концептуальних і прикладних положень щодо управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. Наукові результати, які характеризують новизну дослідження, полягають у такому:

вперше:

- розроблено концепцію управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, яка базується на науковій методології, аналізі наукових протиріч і суперечностей дослідження, пошуку, систематизації та науковому обґрунтуванні стимулювання реалізації оптимальних напрямів і пріоритетів у межах наявних і потенційних резервів, що є науково-практичною основою програмних результатів державної політики підтримки циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики в ракурсі стійкого функціонування національної соціально-економічної системи;

- сформовано науково-практичні аспекти генерування управлінських впливів для активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, що ґрунтуються на моделі процесу взаємообумовленого впливу конвергентних технологій на розвиток інноваційного (якісно нового) співробітництва, гарантуючи перцептивність управлінських процесів (гуманізація) на рівні державного регулювання та контролю для попередження й уникнення когнітивних дисбалансів розвитку національної економіки, використовуючи синергетичну технологію корегування поведінки нелінійного та непередбачуваного характеру складних соціально-економічних систем, обумовлюючи суспільну цінність циркулярної економіки;

- розроблено інтегрований механізм управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва за умови детермінованого впливу циркулярної економіки, який побудований на уніфікованій сукупності правил, законів і процедур, збалансовано координує оптимальні співвідношення між складовими системи, модифікуючи й нівелюючи диспропорції між ними, моделюючи спектр комбінованих сценаріїв для досягнення стратегічної мети, визначаючи функціональну поліструктурну основу поєднання локальних його механізмів, системна ефективна взаємодія та реалізація яких забезпечує більш високоорганізований рівень логістизації та результативності управлінських рішень;

удосконалено:

- науково-практичні аспекти формування ресурсно-технологічної основи інноваційного співробітництва, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на отриманні кумулятивних ефектів від сукупності проактивних дій системного удосконалення вертикальної та горизонтальної єдності інтеграційних процесів розвитку соціально-економічних інституцій та підтримці їх здатності до відновлення і збереження внутрішньої логічно вибудованої архітектоники в екзогенному середовищі на основі консолідації ресурсного й інтелектуального потенціалу відповідно до стратегічно визначених умов інноваційного співробітництва та генерації новітніх технологій з метою організації високотехнологічного, наукомісткого середовища на основі програмних бізнес-моделей через оновлення основного капіталу при виборі альтернативних стратегій розвитку національної економіки інноваційного типу;

- науково-методичний підхід до параметризації процесу розвитку інноваційного співробітництва, який, на відміну від існуючих, базується на технології розрахунку показника інтегрального декаплінг-фактора як інструмента фундаментальної стратегічної діагностики шляхом визначення біфуркаційних станів соціально-економічних інституцій на траєкторії позиціонування індикаторів їх розвитку та дозволяє охарактеризувати еластичність економічного зростання в рамках розроблення консолідованої платформи модернізації національної економіки;

- архітектонику логістичного забезпечення розвитку соціально-економічної системи, що, на відміну від існуючих, базується на поліфункціональній взаємодії та акумулюванні потоків і логістичних операцій у ланцюзі постачання на основі когерентної сприйнятливості для досягнення оптимальної комбінації домінантних факторів креативних бізнес-моделей як базису побудови інноваційно-орієнтованого вектора національної економіки, що зумовлює логічну конфігурацію замкненого контуру організаційно-економічної структури логістичного забезпечення на основі системно-потокowego підходу;

- теоретико-методичний підхід до визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва, що, на відміну від існуючих, базується на визначенні показника ступеня збереження функцій підсистеми та показника ступеня відновлення функцій підсистеми як рамкової умови досягнення і збереження врівноваженості (стійкості) забезпечуючих структурних складових завдяки здатності системи й органів

управління на мікро-, мезо- та макрорівнях оптимально поєднувати економічні, соціальні, екологічні інтереси з точки зору визначення цільових індикаторів розвитку на альтернативних траєкторіях трансформації моделі соціально-економічної системи та є основою для розроблення механізму державного регулювання і корегування ринкової поведінки суб'єктів соціально-економічних процесів;

- стратегію розвитку логістичної інфраструктури України в умовах створення парадигми економіки замкненого циклу, яка, на відміну від існуючих, ґрунтується на узагальненні, єдності та органічності її структурних складових відповідно до дій, необхідних для досягнення стратегічних цілей шляхом координування й розподілу ресурсів, визначаючи потенційні можливості відносно стратегічних орієнтирів і завдань у якісному та кількісному вимірі відповідно, формуючи при цьому когерентний зв'язок з використанням інтегрованого впливу інструментів інтелектуалізації, цифровізації, комунікації логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва на основі бізнес-моделі «держава – бізнес – наука – суспільство», та конкретизує систему стратегічних імперативів, що, в свою чергу, дозволяє корегувати закономірний результат неузгодженості розвитку основних елементів логістичної інфраструктури України;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні положення циркулярної економіки як передумови структурної трансформації соціально-економічного середовища, що, на відміну від існуючих, базуються на консолідації наукових постулатів таких економічних теорій як економіка замкненого циклу, промислова екологія, індустріальний симбіоз, натуральний капіталізм, нульові викиди, функціональна економіка, екологічна економіка, які домінують над регенеративною функцією формування замкнених матеріально-ресурсних циклів завдяки посиленню ознак виснаження ресурсів, що є підґрунтям для розроблення циркулярних стратегій, технологій замкненого економічного циклу, зумовлюючи підвищення ролі державного регулювання та управління ресурсами і відходами;

- понятійно-категоріальний апарат дослідження, який, на відміну від існуючого, доповнює та встановлює логічні зв'язки між базовими категоріями і поняттями завдяки уточненню сутності понять «управління», «логістичне забезпечення», «розвиток», «інноваційне співробітництво», «циркулярна економіка», що дозволило уточнити визначення сутності поняття «управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва» як сукупності прийомів, способів та елементів реалізації методів управління для цілеспрямованого послідовного руху системи до збалансованого стійкого стану завдяки креативно-технологічно-знаннєвій технології об'єднання учасників економічного процесу в соціально-економічному середовищі, що базується на конвергентно-синергійному підході, домінуючи над регенеративною основою замкнених матеріально-ресурсних циклів завдяки посиленню ознак виснаження ресурсів під впливом структурних трансформацій для модернізації національної економіки й оптимального розвитку інноваційного співробітництва, що є підґрунтям для розроблення концептуальних положень дослідження;

- теоретико-методичний базис дослідження, який, на відміну від існуючих, базується на визначенні системних логічних закономірностей трансформації економічних процесів на основі констатації взаємообумовлюючої взаємодії їх функціональних особливостей через призму генерації наукових гіпотез та ідей шляхом створення спільного вектора наукових досліджень з можливістю використання і перенесення когнітивних моделей з однієї галузі науки в іншу з дотриманням принципу відкритості для можливості конфігурування зв'язків за принципом реверсивності та є основою міжфункціональної, міжрівневої, міжгалузевої синергії для перманентної підтримки інноваційної орієнтації та конкурентоспроможності національної економіки в аспекті управління стратегічними проривами з використанням інструментів державного стратегічного моніторингу, що дозволило сформувати комплексний теоретико-методичний концепт модифікування декомпозиційної структури і контуру дослідження;

- методологічні положення управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, що, на відміну від існуючих, ґрунтується на синтезі наукових теорій, ідей, принципів, методів і моделей пізнання логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва з виділенням категоріального (визначення структурних компонент), концептуального (сукупність теоретичних концепцій), інструментально-модельного (сукупність способів, методів і моделей) рівнів, що є концептуальним модулем у вигляді методологічної парадигми, складові якої є теоретичним підґрунтям управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва, що дозволяє сформувати нову економічну модель циркулярної економіки як інноваційної платформи сталого розвитку, яка орієнтована на зменшення кількості використовуваних ресурсів, впровадження повторного використання або замкнутого циклу виробництва, модернізацію та оновлення, рециклінг, візуалізацію продукції для забезпечення тривалого життєвого циклу;

- науково-практичний підхід до удосконалення технології державно-приватного партнерства як інструментарію підтримки балансу моделі циркулярної економіки на засадах паритетності взаємодії соціально-економічних інституцій (держава – бізнес – наука – суспільство), що, на відміну від існуючих, базується на консолідованій основі стратегічного конкурентного аналізу та спектральній модифікації варіантів (сценаріїв) інвестиційних проєктів як альтернативного джерела фінансування розвитку ефективної ринкової інфраструктури шляхом симбіозу інтересів та наукового потенціалу держави і бізнесу на конвергентно-синергійній платформі інноваційного співробітництва для досягнення стратегічних цілей стійкого розвитку національної економіки.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні методико-прикладних положень щодо управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. Розроблений науково-методичний підхід до параметризації процесу розвитку інноваційного співробітництва, який, базується на технології розрахунку показника інтегрального декаплінг-фактора, використано Міністерством

економіки України (довідка № 3411-11/31668-06 від 11.06.2021); інтегрований механізм управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва за умови детермінованого впливу циркулярної економіки враховано в діяльності Харківської обласної державної адміністрації (довідка № 01-25/3387 від 25.06.2021); науково-практичні аспекти генерування управлінських впливів щодо активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки враховано в діяльності Харківської міської ради (довідка № 08-73/2136/2-21 від 15.04.2021); теоретико-методичний підхід до визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва застосовано Хмельницькою обласною державною адміністрацією при підготовці програм економічного і соціального розвитку Хмельницької області та Стратегії розвитку Хмельницької області (довідка № 03.01-944/21 від 23.06.2021); прикладні положення дисертаційної роботи щодо вдосконалення стратегії розвитку логістичної інфраструктури України в умовах створення парадигми економіки замкненого циклу використовуються місцевими органами виконавчої влади Вінниччини та враховані при визначенні пріоритетних напрямів розвитку територіальних громад Вінницького району (довідка № 01-03/513 від 17.05.2021); концепція управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва використано Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України (довідка № 01/137 від 11.06.2021); запропоновану нову економічну модель циркулярної економіки як інноваційної платформи сталого розвитку з орієнтацією на замкнений цикл виробництва, рециклінг, зменшення кількості використовуваних ресурсів, а також низка практичних рекомендацій щодо консолідації ресурсного й інтелектуального потенціалу з врахуванням умов розвитку інноваційного співробітництва та генерації новітніх технологій прийнято до впровадження керівництвом Акціонерного товариства «Хмельницькобленерго» (довідка № 2021-0513-2217/1 від 21.05.2021); розробки щодо поліфункціональної взаємодії та акумулювання потоків і логістичних операцій у ланцюзі постачання на основі когерентної сприйнятливості використовуються в роботі ДП «Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут морського транспорту «ЧОРНОМОРНДІПРОЕКТ» (довідка № 105-13/21 від 03.06.2021).

Запропоновані автором наукові положення та практичні рекомендації використовуються в Українській інженерно-педагогічній академії при підготовці фахівців другого рівня вищої освіти (магістр) із напрямку 051 «Економіка» та 015.24 «Професійна освіта. Економіка» при викладанні дисциплін «Антикризове управління», «Управління ресурсами» (довідка № 106-57-08 від 18.06.2021 р.); Національному університеті «Львівська політехніка» при підготовці фахівців другого рівня вищої освіти (магістр) за напрямом 051 «Економіка» при викладанні дисциплін «Лідерство та групова динаміка», «Інноваційний розвиток підприємства» та «Економічні інструменти управління проектами і програмами розвитку соціально-економічних наук» (довідка № 67-01-1217 від 07.07.2021); Донецькому національному університетом імені Василя Стуса при викладанні

дисциплін «Логістика», «Логістичний менеджмент», «Дигітальна економіка» (довідка № 25/01.1.3-43 від 01.02.2021 р.).

Особистий внесок здобувача. Викладені в дисертації наукові результати отримані автором особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, в роботі використано лише ті положення, що є результатом особистої роботи здобувача і становлять індивідуальний внесок автора. Наукові результати кандидатської дисертації не використовувалися.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дисертації оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях, симпозіумах, круглих столах, зокрема: «Функціонування економічних систем в умовах постіндустріального розвитку» (Харків, 2015); «Транспорт і логістика: проблеми та рішення» (Одеса, 2018, 2019); «Економіка та управління: сучасний стан та перспективи розвитку» (Одеса, 2018); «Imperatives of civil society development in promoting national competitiveness» (Batumi, Georgia, 2018); «Development of Socio-Economic Systems in a Global Competitive Environment: Conference Proceedings» (Le Mans, France, 2019); «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика» (Харків, 2019); «Научные разработки: вчера, сегодня, завтра 2019» (Мінськ, 2019); «Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стале економічне зростання» (Вінниця, 2019); «Науково-практична конференція студентів, аспірантів і викладачів Державного університету інфраструктури та технологій» (Київ, 2019); «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (Дніпро, 2017, 2018, 2019, 2020); «Нові інформаційні технології управління бізнесом» (Київ, 2020); «Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти» (Дніпро, 2020); «IOP Conference Series: Materials Science and Engineering» (Kharkiv, 2021); «Сучасні підходи до високоефективного використання засобів транспорту» (Ізмаїл, 2020); «Підприємницька, торговельна, біржова діяльність: тенденції, проблеми та перспективи розвитку» (Київ, 2021); «Інтелектуальні транспортні технології» (Харків, 2021); «Нові інформаційні технології управління бізнесом» (Київ, 2021).

Публікації. Результати дисертації опубліковано у 54 наукових працях, серед яких: 2 статті у колективних монографіях; 27 статей у наукових фахових виданнях України, із них 26 – у виданнях, внесених до наукометричних баз даних; 4 статті у зарубіжних виданнях, внесених до наукометричних баз даних; 21 публікація тез доповідей у збірниках за матеріалами конференцій. Загальний обсяг усіх публікацій становить 26,88 ум.-друк. арк., з яких особисто здобувачеві належить 21,65 ум. друк. арк.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи – 555 сторінок. Дисертація містить 54 таблиці, з них 12 займають 20 повних сторінок; 105 рисунків, з них 25 займають 25 повних сторінок; 19 додатків – на 90 сторінках; список використаних джерел з 520 найменувань – на 52 сторінках. Обсяг основного тексту дисертації складає 368 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету і завдання, визначено предмет та об'єкт, методи дослідження, викладено наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, зазначено особистий внесок здобувача та наведено інформацію про апробацію результатів дослідження.

У першому розділі **«Теоретико-методичні основи управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки»** узагальнено теоретичні положення циркулярної економіки як об'єктивної основи функціонування соціально-економічного середовища; проаналізовано науково-філософські погляди і тенденції в умовах еволюції інтелектуального середовища; сформовано комплексний теоретико-методичний концепт модифікування декомпозиційної структури та контуру дослідження; узагальнено історико-ретроспективний аспект проблематики дослідження.

Обґрунтовано, що феномен циркулярної економіки з точки зору розвитку інноваційного співробітництва у вигляді промислових симбіозів як однієї із його форм слід розглядати як інструмент підвищення продуктивності ресурсів, що використовуються. На рівні національної економіки задача циркулярної економіки полягає у гармонійній взаємодії зацікавлених суб'єктів з метою забезпечення сталого розвитку.

Реалізація принципів циркулярної економіки на макрорівні передбачає формування циркулярних стратегій, підвищення ролі державного регулювання і розроблення технологій замкнення економічного циклу, управління ресурсами і відходами. Циркулярна економіка, що вимагає системних рішень і функціонує на принципі закритості, дозволяє змінити економічну логіку завдяки цільовому спрямуванню на перетворення товарів наприкінці терміну корисного використання у ресурси для інших, в свою чергу, мінімізувати відходи й закрити цикл у промислових екологічних системах.

Зазначено, що філософсько-суспільна і цільова особливість інноваційного типу розвитку соціально-економічних систем та його місія базуються на консолідації наукових постулатів таких економічних теорій, як економіка замкненого циклу, промислова екологія, індустріальний симбіоз, натуральний капіталізм, нульові викиди, функціональна економіка, екологічна економіка, з одного боку, та під впливом об'єктивно-закономірних та суб'єктивних чинників з іншого. У рамках дослідження запропоновано понятійно-категоріальний апарат управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки (рис. 1).

Обґрунтовано, що формування теоретико-методичного базису є результатом симбіозу емпіричного і теоретичного рівнів наукового пізнання, які мають певні відмінності за певними аспектами порівняння.

Узагальнено науково-філософські підходи до пізнання соціально-економічних процесів, що дозволило як основу теоретико-методичного базису управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки використовувати трансдисциплінарну парадигму-

науково-філософську платформу генерації наукових гіпотез та ідей шляхом створення спільного вектора наукових досліджень з можливістю використання та перенесення когнітивних моделей з однієї галузі науки у з дотриманням принципу відкритості для можливості використання зв'язків за принципом реверсивності.

Рис. 1. Понятійно-категоріальний апарат процесу управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки

З метою побудови спільного вектора наукових досліджень доцільно використовувати підхід семантичного моделювання, що можна розглядати як конвертер з природної мови та систему наукових термінів, інструмент формування номологічного базису при побудові нових теорій для вивчення соціально-економічних систем. Це дозволило побудувати логіко-семантичну модель, яка являє собою опис логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки в термінах і визначеннях

відповідних предметних областей знань, що включає всі відомі логічні несуперечливі твердження і факти, і побудована за певними принципами.

Встановлено взаємозв'язок між управлінням логістичним забезпеченням, розвитком інноваційного співробітництва та циркулярною економікою, що дозволило розробити теоретико-методичний базис управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки (рис. 2).

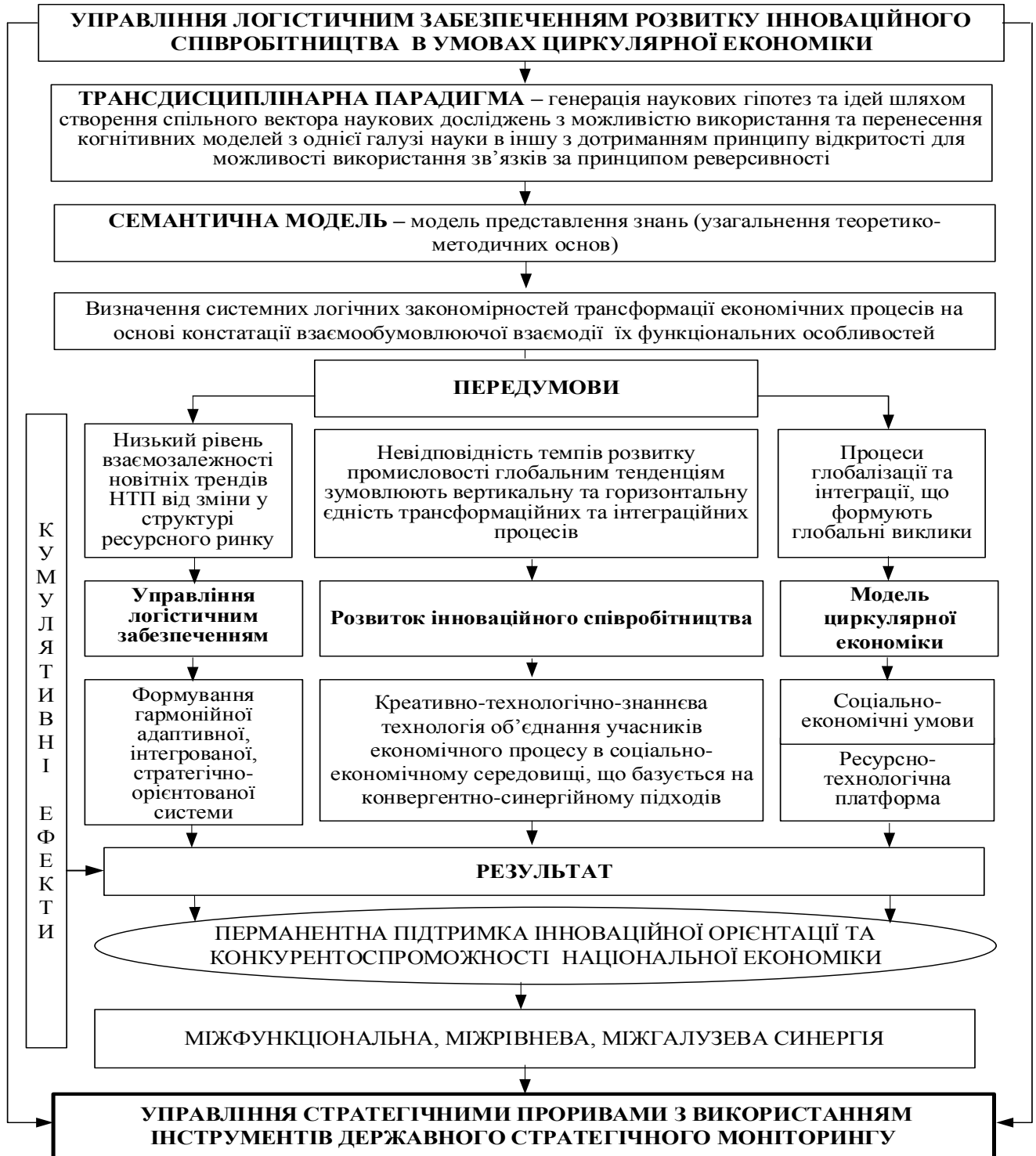

Рис. 2. Теоретико-методичний базис управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки

Обґрунтовано, що для виходу на якісно новий рівень ресурсної ефективності в умовах циркулярної економіки доцільним є продукування технологічних інновацій та зміна поведінки суб'єктів підприємництва, масштабні інвестиції та державне стимулювання. Логістичне забезпечення як сучасний інструмент сприяє досягненню цілей розвитку інноваційного співробітництва завдяки реалізації принципів ефективності, системності, потоковості, процесності та оптимізації.

Другий розділ **«Методологічні засади управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки»** присвячено вивченню методологічного підґрунтя і закономірностей розвитку інноваційного співробітництва як результату селективного поєднання наукових постулатів та гіпотез; обґрунтуванню конвергентної синергії як методологічної основи управлінського процесу; виокремленню переваг і недоліків управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки на основі аналізу зарубіжного досвіду.

Обґрунтовано, що методологія наукового пізнання як фундаментальна основа управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки є сукупністю наукових теорій, ідей, принципів, методів і моделей пізнання логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва з виділенням категоріального (визначення структурних компонент), концептуального (сукупність теоретичних концепцій), інструментально-модельного (сукупність способів, методів і моделей) рівнів.

Систематизовано методологічні положення управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, а саме: підходи, принципи, категорії, функції, інструментарій, парадигму. Виокремлено та охарактеризовано категоріальний, концептуальний та інструментально-модельний рівні методології управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. Розглянуто та визначено зв'язок емпіричних і теоретичних методів наукового пізнання.

Доведено, що як концептуальний модуль методології управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки доцільно розглядати метатеоретичну єдність, що базується на онтологічних та гносеологічних ідеалізаціях наукового товариства – методологічну парадигму.

Складовими методологічної парадигми, які являють собою теоретичне підґрунтя для управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва, є теорії та концепції. На підставі концепцій і теорій, враховуючи особливості управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, здійснюється вибір методів та моделей дослідження, ідентифікація одержаних результатів з розробкою практичних рекомендацій (рис. 3).

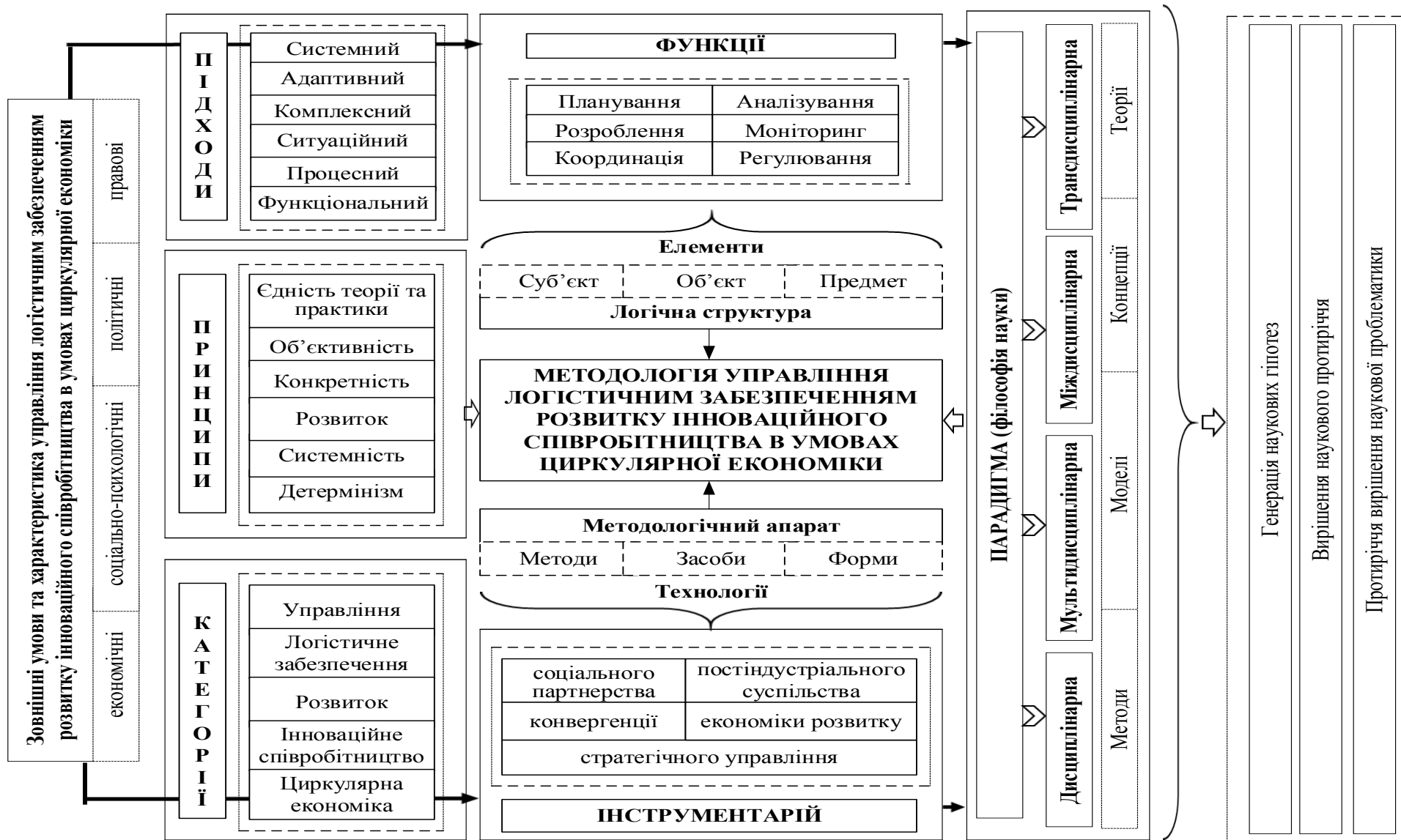

Рис. 3. Методологія управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки

Функціонування й розвиток інноваційних суб'єктів підприємництва, залучених до інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, характеризується компліментарністю, субституцією, конвергентністю, наявністю специфічних властивостей його функціонування та характерної взаємодії суб'єктів. Загальний процес розвитку креативності, інноватики та соціального прогресу приводять до конвергенції в розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, що базується на сукупності певних принципів. З розвитком конвергенції NBIC-технологій уперше в історії людства спостерігається паралельне прискорення розвитку декількох науково-технічних напрямів, які безпосередньо впливають на розвиток інноваційного співробітництва в умовах нової моделі циркулярної економіки.

В рамках дослідження визначена важливість конвергентності як системної основи розвитку інноваційного співробітництва, яка передбачає дотримання принципу трансдисциплінарності синкретизму, у рамках якого соціальна реальність розглядається як цілісна впорядкована система, що має емерджентний характер. У такому випадку конвергенція породжує цілісну систему знань, яка синкретично узагальнює на метатеоретичному рівні наукові результати, одержати у процесі різних дисциплінарних і міждисциплінарних дослідницьких практик, пов'язаних із вивченням цих сегментів. Нові імпульси та нову якість отримує економічна конвергенція розвитку інноваційного співробітництва, що забезпечує посилення конкурентного потенціалу країни та підвищення добробуту населення.

Доведено, що одержання синергетичного ефекту в системі управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки можливе через узгодження цілей, перманентне корегування функціональних елементів організаційної структури, застосування креативних методів планування та управління.

Результатом синергетичного ефекту є формування гармонійної, адаптивної, інтегрованої, стратегічно-орієнтованої системи, що побудована і функціонує у взаємному проникненні та заміщенні її функціональних елементів.

Отже, конвергенція знань, технологій і суспільства являє собою симбіоз різних, інтегрованих одна в одну сфер людської діяльності, які взаємодіють для підвищення добробуту населення та задоволення його потреб, що постійно змінюються і зростають. Конвергентність розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки справляє потужний вплив на соціально-економічні показники національної економіки, що, в свою чергу, дозволить розробити напрями державної політики підтримки циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики в ракурсі стійкого функціонування національної соціально-економічної системи.

У третьому розділі **«Аналітичне підґрунтя визначення доцільності створення та функціонування інноваційного співробітництва»** розглянуто інноваційне співробітництво як консолідовану платформу модернізації національної економіки на основі економіки знань; проаналізовано ресурсно-технологічну основу інноваційного співробітництва; представлено технологію декаплінгу як інструменту індикативного стратегічного аналізу й діагностики;

висвітлено інституціональні аспекти інноваційного співробітництва в частині державно-приватного партнерства.

Автором визначено, що формування і розвиток інноваційного співробітництва мають відбуватись на ресурсно-технологічній основі завдяки оновленню основного капіталу та виборі альтернативних стратегій розвитку національної економіки інноваційного типу.

Частка кількості інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва, за типами партнерів та видами економічної діяльності в цілому по Україні у 2016–2018 рр. становила 58,3%, що на 23,9% більше, ніж у 2014–2016 рр.; зокрема 78,9% – діяльність у сфері архітектури та інжинірингу; технічні випробування і дослідження; 77,6% – фінансова та страхова діяльність; 76,4% – транспорт і складське господарство; 75,7% – добувна промисловість; на інші види діяльності – понад 60%.

Високий рівень інноваційного розвитку національної економіки залежить від витрат на наукові дослідження, що забезпечить створення високорозвинутої індустріальної моделі циркулярної економіки з урахуванням впливу ризиків. Одним з пріоритетних напрямів є активізація державно-приватного партнерства для розвитку інноваційного співробітництва. З оглядом на те, що діяльність державно-приватного партнерства для розвитку інноваційного співробітництва характеризується наявністю ризикових факторів різної етіології походження, які впливають на досягнення поставлених цілей і забезпечують ефективний розвиток національної економіки.

Серед великої кількості інституційних регуляторів (соціально-економічних, політичних, психологічних, морально-етичних, релігійних, ментальних та ін.), нормативно-правова база як інструмент, призначений для регулювання та активізації державно-приватного партнерства з метою розвитку інноваційного співробітництва.

Формування ресурсно-технологічної основи інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки є можливим завдяки зміцненню, раціональному використанню ресурсного й інтелектуального потенціалу, а також їх консолідації відповідно до стратегічно визначених умов інноваційного співробітництва та генерації новітніх технологій (рис. 4).

Доведено, що пріоритетним напрямом розвитку національної економіки є рух до циркулярної економіки, що спрямовано на покращення соціально-економічного рівня та зниження ризиків для довкілля. Основою такої моделі розвитку національної економіки є досягнення ефекту декаплінгу (розрахунок коефіцієнта декаплінгу, що дозволяє виявити неузгодженість темпів економічного зростання і забруднення навколишнього середовища).

Проведено розрахунок інтегрального декаплінг-фактора за складовими антропогенного впливу на навколишнє середовище, до яких віднесено утворення небезпечних відходів, викиди забруднюючих речовин у повітря, скинуті природні води, використання свіжої води, утилізація відходів, тощо, а також розрахунок коефіцієнта кореляції між валовим внутрішнім продуктом і показниками антропогенного впливу на довкілля за 2010–2019 рр. для оцінки ефекту декаплінгу в Україні.

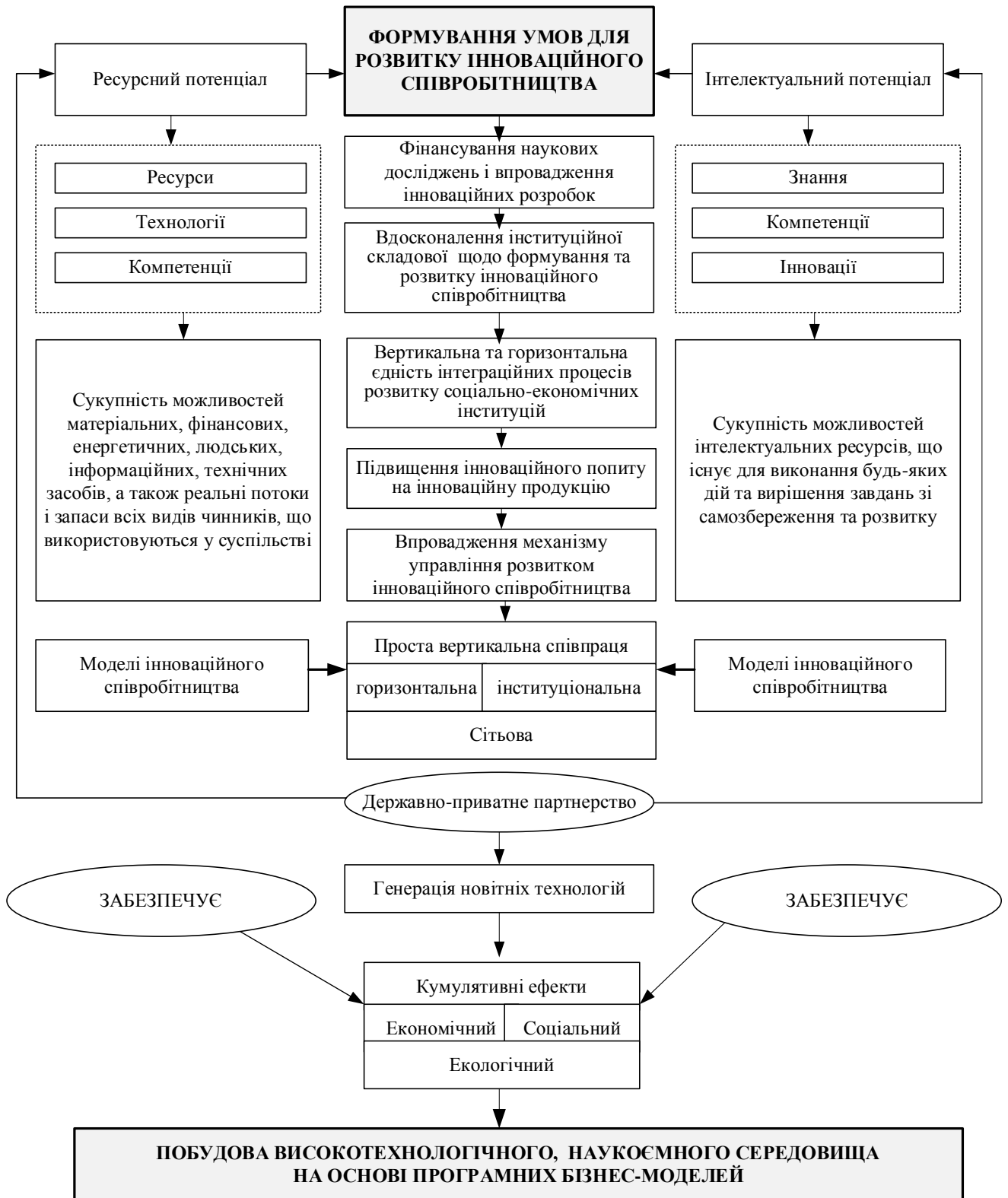

Рис. 4. Консолідація ресурсного й інтелектуального потенціалу відповідно до стратегічно визначених умов інноваційного співробітництва та генерації новітніх технологій

Обґрунтовано, що ефект декаплінгу у моделі соціально-економічного розвитку циркулярного типу полягає в тому, що економічне зростання досягається через використання ресурсозберігаючих технологій і, як наслідок,

зменшення впливу викидів на навколишнє середовище. Концепція декаплінгу є основою розроблення стратегії розвитку інноваційного співробітництва в новій моделі циркулярної економіки.

Автором визначено економічну інтерпретацію інтегрального показника декаплінг-фактора, під яким доцільно розуміти показник, що обчислюється в результаті зважування визначеної комбінації індикаторів декаплінгу (показників тиску на навколишнє середовище, що безпосередньо пов'язані з процесами виробництва й споживання) і комплексно характеризує екологічний стан системи, оцінюючи ступінь навантаження на навколишнє природне середовище.

В роботі підтверджено на основі розрахунку коефіцієнта кореляції між ВВП і показниками антропогенного впливу наявність ефекту декаплінгу в Україні. Зокрема, високі значення зафіксовано по викидам забруднюючих речовин у повітря, скинутим природним водам, утилізації відходів. Застосовуючи шкалу Чеддока для параметризації значень коефіцієнтів парної кореляції між валовим внутрішнім продуктом і показниками антропогенного впливу, оцінено ступінь ефекту декаплінгу (табл. 1). В рамках дослідження автором розраховано інтегральний декаплінг-фактор на основі проведення декаплінг-аналізу в Україні за 2010-2019 рр. (табл.2, рис. 5).

Інтегральний декаплінг-фактор з впливу на довкілля в період з 2010 по 2019 рр. в Україні мав від'ємне значення лише у 2010 р., а по ресурсам – у 2010 та 2016 рр., що підтверджує відсутність ефекту декаплінгу в національній економіці, при цьому зростання ВВП супроводжується збільшенням використовуваних ресурсів. Стрімке зменшення даного показника зафіксовано протягом 2017–2018 рр.; у 2010–2019 рр. не спостерігається зростання цього показника, а навпаки наближується до нуля, наслідком чого є незбалансованість розвитку держави. В роботі розраховано показники декаплінг-фактора за окремими складовими, які демонструють тенденцію коливання значення показників від - 0,36 до + 0,32, що відображає нестабільну поведінку соціально-економічної моделі.

Таблиця 1

Ефект декаплінгу в Україні на основі розрахунку коефіцієнта кореляції між ВВП і показниками антропогенного впливу на навколишнє середовище, 2010-2019 рр.

Показник	Кореляція, r_{xy}	Зв'язок
Ефект декаплінгу від утворення небезпечних відходів	-0,681	помітний
Ефект декаплінгу від викидів забруднюючих речовин у повітря	-0,776	високий
Ефект декаплінгу від скинутих природних водах	-0,733	високий
Ефект декаплінгу від використання свіжої води	-0,692	помітний
Ефект декаплінгу від утилізації відходів	-0,751	високий

Показники декаплінг-фактора в Україні, 2010-2019 рр.

Показник	Роки									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Показники декаплінгу за факторами впливу на довкілля										
Декаплінг-фактор з утворення небезпечних відходів	-0,30	0,18	0,05	0,32	0,14	0,12	-0,03	0,05	0,00	0,15
Декаплінг-фактор з викидів забруднюючих речовин	0,00	0,02	0,01	0,01	0,15	0,06	0,07	0,04	0,06	0,03
Декаплінг-фактор за скинутими природними водами	-0,02	0,06	0,00	0,04	0,09	0,06	0,02	0,14	-0,06	0,00
Інтегральний декаплінг-фактор	-0,09	0,09	0,02	0,14	0,13	0,08	0,02	0,08	0,00	0,06
Показники декаплінгу за ресурсними факторами										
Декаплінг-фактор з використання свіжої води	0,01	0,03	-0,04	0,04	0,08	0,09	0,02	0,07	-0,04	0,04
Декаплінг-фактор з утилізації відходів	-0,36	0,12	0,10	0,19	0,20	-0,07	-0,05	0,12	0,12	0,12
Інтегральний декаплінг-фактор	-0,16	0,02	0,03	0,12	0,21	0,13	-0,04	0,07	0,01	0,05

Автором підкреслено виняткове значення державно-приватного партнерства як ефективного інструмента реалізації інноваційної політики, що визначається: в ракурсі розвитку інноваційної інфраструктури з урахуванням інтересів бізнесу і за його активною участю; в аспекті підвищення ефективності використання державної власності та бюджетних витрат, у тому числі спрямованих на підтримку інновацій; стимулювання приватного сектора до розвитку підприємницької активності у сферах, які мають найбільший потенціал якісного економічного зростання.

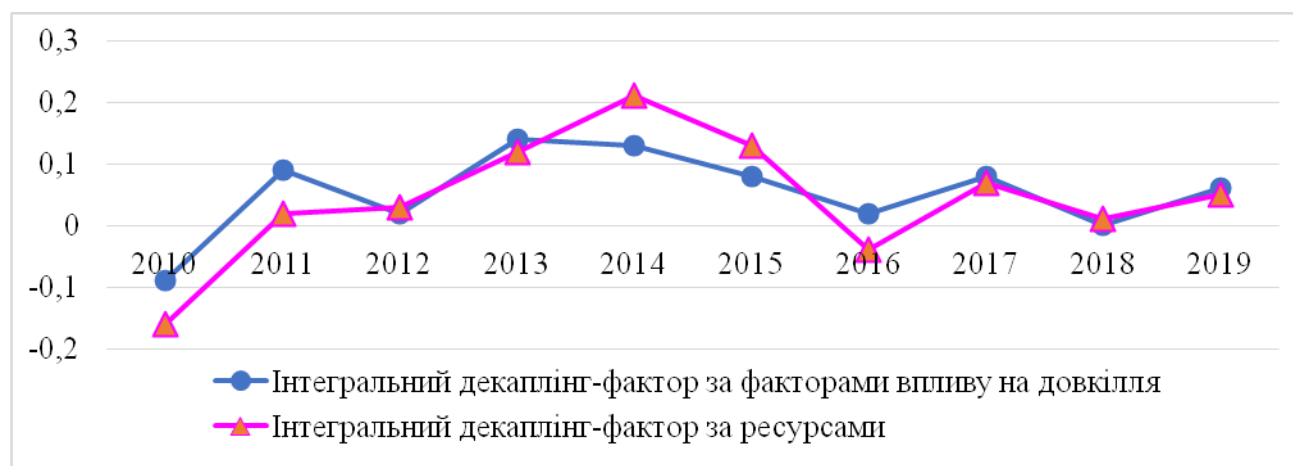

Рис. 5. Динаміка інтегрального декаплінг-фактора в Україні за складовими, 2010 -2019 рр.

Отже, вдосконалення технології державно-приватного партнерства, що є інвестиційним важелем й ефективною моделлю управління економікою, як інструмента розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки дозволить: забезпечити симбіоз відносин на основі управлінських та економічних категорій (форма власності, фінансові відносини, механізми управління); реалізувати форми взаємодії між державою, науково-дослідними інститутами, суспільством та бізнесом; забезпечити синергетичний ефект і створити якісно нове взаємовигідне співробітництво для вирішення значущих соціально-економічних проблем в умовах циркулярної економіки; посилити конкурентоспроможність держави.

Це є основою для інтеграції та консолідації зусиль держави, суспільства, бізнесу та науки для функціонування і розвитку інноваційного співробітництва в соціально-економічному середовищі на основі конвергентно-синергійного підходу, що забезпечить розвиток суспільства в цілому.

Четвертий розділ **«Інституціональна платформа логістичного забезпечення в умовах конгруентності економічного середовища»** присвячено розгляду макроекономічної сегментації та структуруванню логістичної інфраструктури України; удосконаленню архітектури логістичного забезпечення розвитку соціально-економічної системи; розробленню стратегії розвитку логістичної інфраструктури України в умовах європейської інтеграції; теоретико-методичного підходу до визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва.

Доведено, що логістичний підхід до управління діяльністю суб'єктів підприємництва, зокрема інноваційного співробітництва в умовах нової моделі циркулярної економіки, сприяє ефективному їх розвитку завдяки вибору відповідної логістичної стратегії; формуванню адекватної логістичної системи; раціональної організації логістичного процесу на підприємствах, що залучені до інноваційного співробітництва та здійснюють випуск інноваційного продукту; вирішенню проблем міжфункціональної та міжорганізаційної координації, інтеграції й високого ступеня узгодженості дій учасників цих процесів.

Побудовано архітектуру логістичного забезпечення розвитком інноваційного співробітництва, яка включає функції, принципи, складові і базується на поліфункціональній взаємодії та акумулюванні потоків і логістичних операцій в ланцюзі постачання на основі когерентної сприйнятливості для досягнення оптимальної комбінації домінуючих факторів креативних бізнес-моделей як базису побудови інноваційно-орієнтованого вектора розвитку національної економіки, що зумовлює логічну конфігурацію замкненого контуру організаційно-економічної структури логістичного забезпечення на основі системно-потокowego підходу (рис. 6).

Логістичне забезпечення розвитку інноваційного співробітництва як упорядкована сукупність елементів з певними зв'язками має системні особливості, що не властиві окремим її елементам і дозволяють одержати синергетичний ефект.

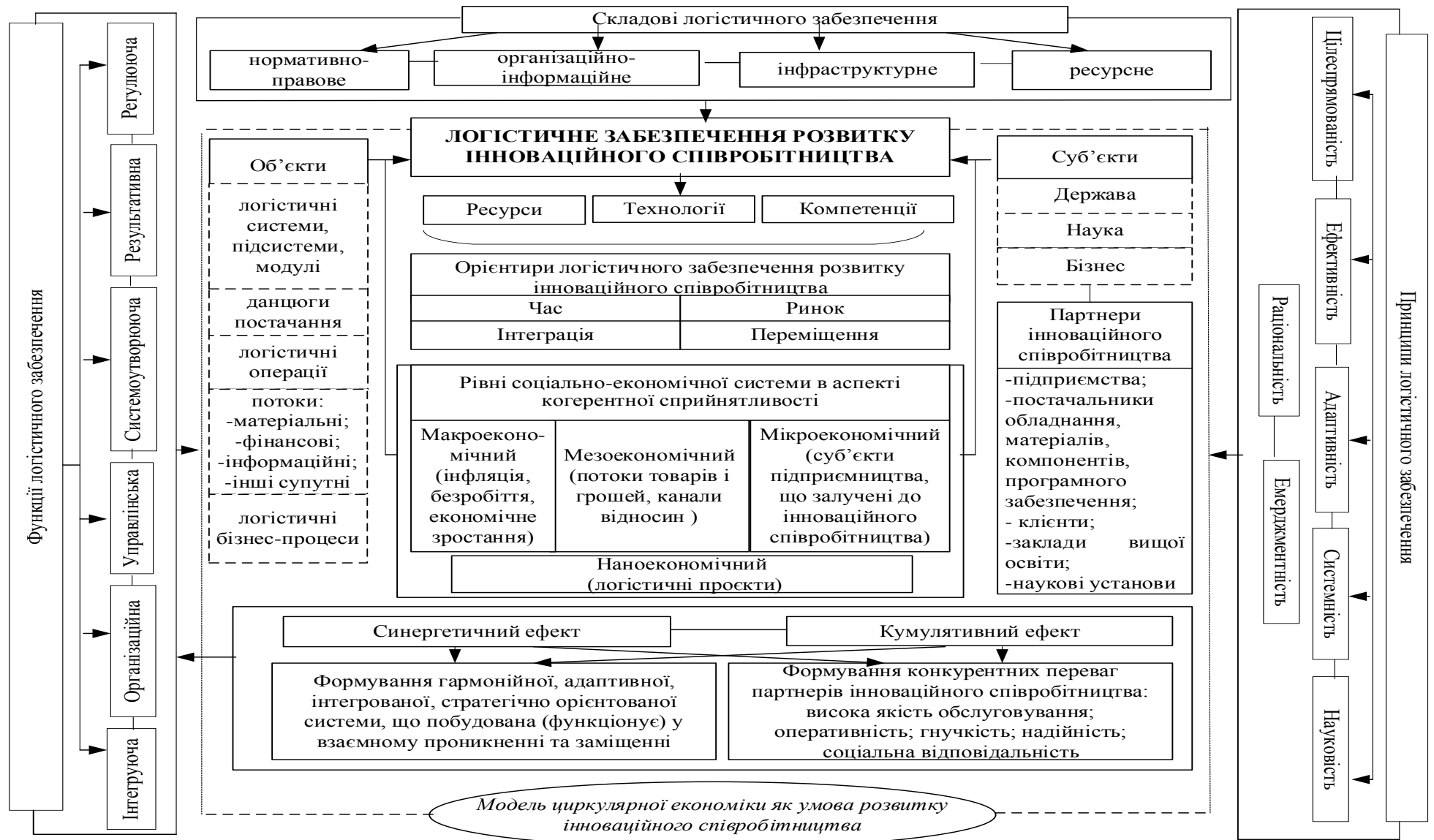

Рис. 6. Архітектура логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва на засадах когерентної сприйнятливості

У цілому високий рівень розвитку логістики в умовах формування економіки замкнутого циклу забезпечує такі позитивні ефекти: зниження вартості товарів і послуг, створення нових робочих місць, збільшення обороту оптової та роздрібною торгівлі, поліпшення сервісу обслуговування покупців, підвищення інвестиційної привабливості територій з розвинутою транспортно-складською інфраструктурою, поліпшення екологічної обстановки завдяки оптимізації транспортної інфраструктури, збільшення доходів держави від реалізації транзитного потенціалу. Відповідно до Індексу ефективності логістики Світового банку Україна у 2018 р. посіла 66-е місце в списку зі 160 країн світу, що є кращим показником у порівнянні з попередніми роками. Слабкий рівень логістичної інфраструктури, а саме: високий рівень фізичного та морального зносу, сповільнює розвиток країни в цілому, що підтверджується падінням з 84 місця у 2016 р. на 119 місце у 2018 р. за складовою якості логістичної інфраструктури (рис. 7).

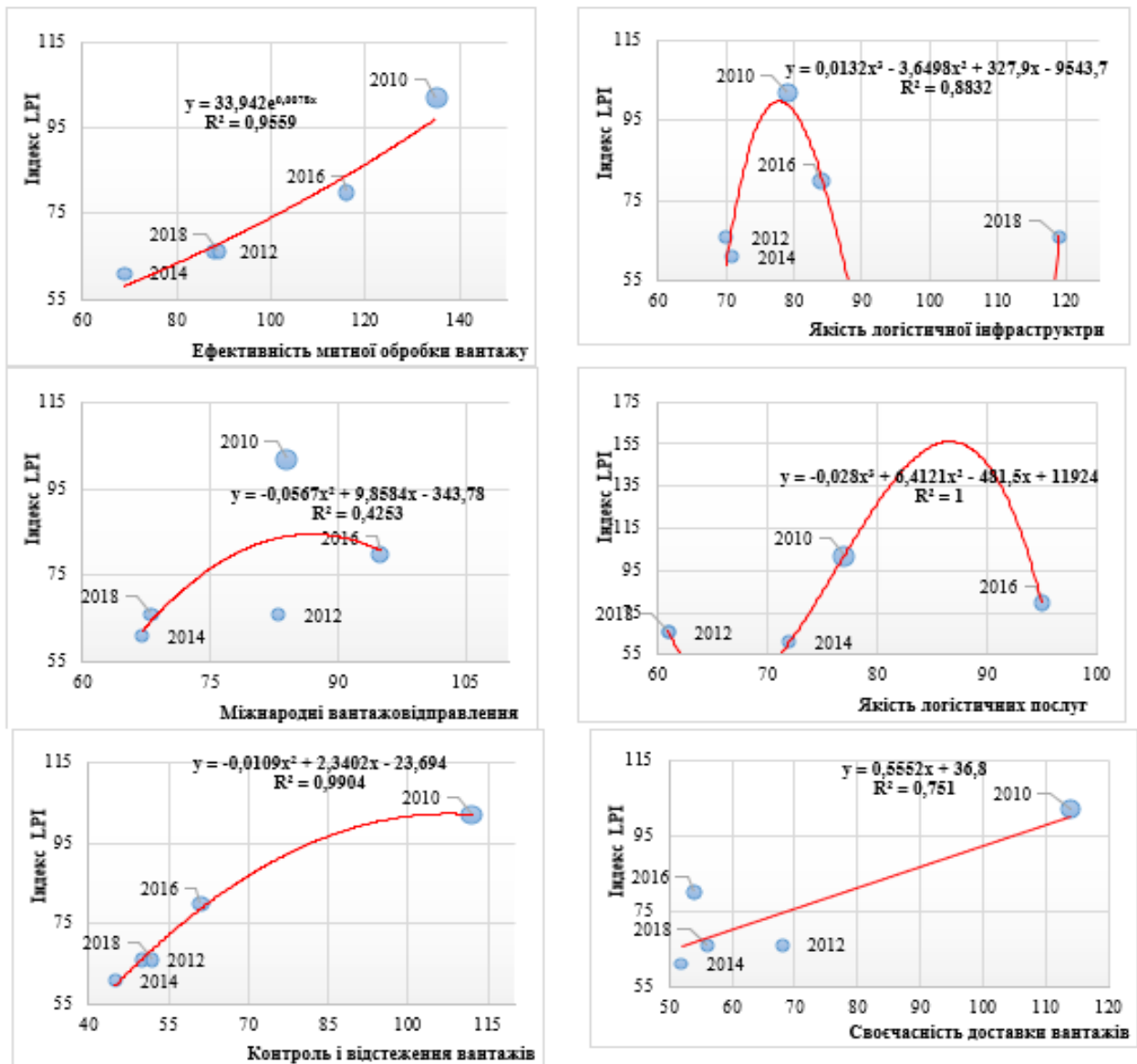

Рис. 7. Позичонування України за індексом ефективності логістики у розрізі складових за 2010-2018 рр.

Реалізація стратегічних напрямів розвитку логістичної інфраструктури України, які запропоновані в роботі, дозволяє досягти стратегічних цілей шляхом координування і розподілу ресурсів, формуючи при цьому когерентний зв'язок з використанням інтегрованого впливу інструментів інтелектуалізації, цифровізації, комунікації логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва на основі бізнес-моделі «держава – бізнес – наука – суспільство»; корегувати закономірний результат неузгодженості розвитку основних елементів логістичної інфраструктури України.

В роботі підкреслено, що Україні властива значна територіальна асиметрія в соціальному та економічному розвитку. Цей процес перманентно посилюється, що обумовлено наявним розривом між фінансовим та реальним секторами економіки. За таких умов для розроблення сценарію подальшого розвитку й удосконалення політики держави необхідною умовою є вибір критеріїв визначення рівня диспропорцій в інноваційному розвитку територій у системі національної економіки.

Автором доведено, що в роботі під критерієм виявлення даного диспропорційного розвитку територій доцільним є розуміння сформованих сталих співвідношень між двома (або більше) взаємопов'язаними та взаємообумовленими факторами, зміна яких призводить до виникнення негативних явищ (асиметрій) в інноваційному розвитку, а також суттєвого погіршення рівня економічного розвитку.

Аналіз рівня кореляційної залежності між усередненими показниками розвитку інноваційного співробітництва територій і темпами зростання валового продукту території на 1 особу територіального ВВП на особу (табл. 3) свідчить про наявність асиметричної віддачі показників розвитку інноваційного співробітництва.

Таблиця 3

Рівень кореляційної залежності між усередненими показниками розвитку інноваційного співробітництва територій

	$H_{сер}$	$Q_{сер}$	$I_{сер}$	$F_{сер}$	$G_{сер}$	$K_{сер}$
$H_{сер}$	1,000					
$Q_{сер}$	0,367	1,000				
$I_{сер}$	-0,169	-0,055	1,000			
$F_{сер}$	-0,508	0,138	-0,037	1,000		
$G_{сер}$	0,450	-0,035	-0,002	-0,092	1,000	
$K_{сер}$	0,694	0,289	-0,039	-0,230	0,365	1,000

Рівень кореляційної залежності встановлено між такими показниками: $H_{сер}$ – середній темп зростання ВВП території на 1 особу, %; $Q_{сер}$ – середні темпи зростання обсягів реалізованої інноваційної продукції, %; $I_{сер}$ – середні темпи зростання обсягу прямих іноземних інвестицій до економіки регіону, %; $F_{сер}$ – середні темпи зростання витрат на виконання НДР на 1 особу, задіяну в НДР, %; $G_{сер}$ – середні темпи зростання витрат на охорону навколишнього середовища на особу, %; $K_{сер}$ – середні темпи зростання капітальних інвестицій, %.

Одержані дані зумовлюють формулювання гіпотези: ідентичною є реакція економіки регіону на зміну обсягу капітальних інвестицій. Рівень кореляційної залежності за даною групою факторів ($H-K$) є найбільшим та дорівнює 0,694, що в 69,4% випадках середні реальні темпи приросту/скорочення ВВП регіону на особу співпадають із середніми реальними темпами здійснення капітальних інвестицій до економік регіонів.

Для виявлення рівня залежності між темпами економічного зростання в кожному окремому регіоні та показниками інноваційного розвитку регіонів в умовах циркулярної економіки, автором сформовано гіпотези, виокремлено економічну, інтелектуальну, екологічну інвестиційні складові розвитку інноваційного співробітництва. Проведені дослідження дозволили побудувати модель зв'язку між дослідженими чинниками збалансованості розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки та рівнем валового регіонального продукту.

$$H = 1,569 + 0,161Q - 0,136I - 0,194F + 0,124G + 0,306K \quad (1)$$

Перевірка моделі на адекватність дозволила обчислити певні її характеристики (табл. 4). Множинний коефіцієнт кореляції для моделі, яку отримано, дорівнює 0,8736 і, відповідно, коефіцієнт детермінації – 0,7632. Тобто, 76,32 % дисперсії показника y (валовий регіональний продукт) можна пояснити за допомогою побудованої моделі залежності.

Таблиця 4

Оцінка достовірності економетричної моделі зв'язку між дослідженими чинниками збалансованості розвитку інноваційного співробітництва та рівнем валового регіонального продукту

Регресійна статистика	
Коефіцієнт кореляції (множинний R)	0,873637
Коефіцієнт детермінації R^2	0,763242
Нормований R^2	0,704052
Стандартна помилка	0,092365
Спостереження	26

В роботі обґрунтовано, що результативність логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в моделі циркулярної економіки (рис. 8) впливає на стійкість і конкурентоспроможність національної економіки завдяки логістичній інтеграції.

Об'єднання дій учасників логістичних ланцюгів з метою раціоналізації логістичних потоків на основі логістичної координації, дозволяє окреслити основні пріоритетні напрямки інноваційного розвитку країни.

Автор в роботі констатує, що критерієм комплексної оцінки результативності логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в циркулярній економіці на макроекономічному рівні доцільно обрати коефіцієнт стійкості економічного зростання, який характеризує частину національного доходу, що реінвестовано для створення інноваційного продукту до власного капіталу.

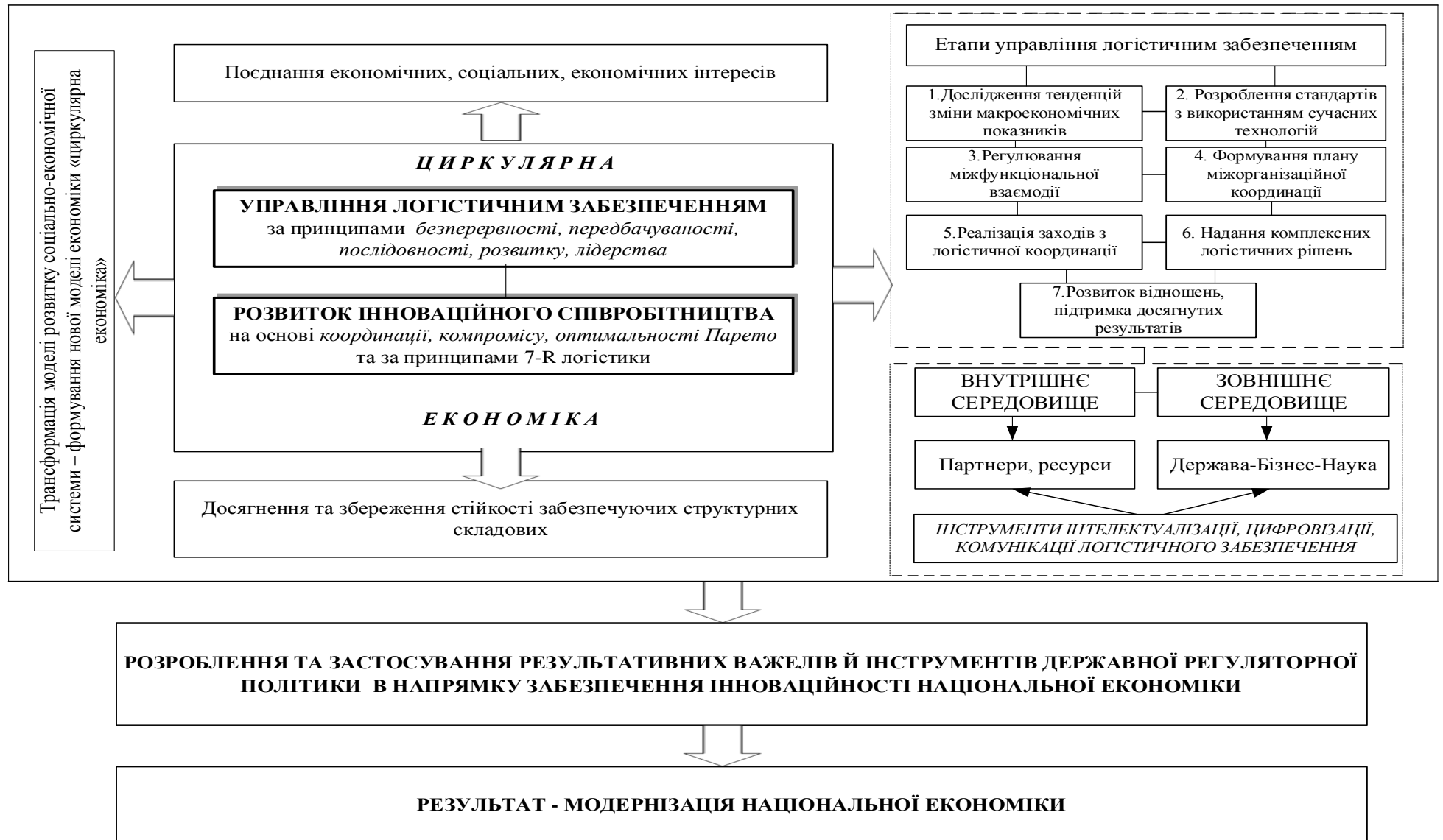

Рис. 8. Теоретико- методичний підхід до визначення результативності логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки

Запропонований методичний підхід до визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва може бути використаний для розроблення механізму державного регулювання та корегування ринкової поведінки суб'єктів соціально-економічних процесів, а також формування сценарію інноваційного розвитку країни в умовах циркулярної економіки.

У п'ятому розділі **«Концептуальні основи управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки»** розроблено інтегрований механізм управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва за умов детермінованого впливу циркулярної економіки; стратегію логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах створення парадигми економіки замкненого циклу; науково-практичні аспекти генерування управлінських впливів щодо активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки; концепцію стійкого функціонування національної соціально-економічної системи на основі логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

Автором доведено об'єктивну необхідність більш глибокого розуміння сутності, закономірностей і специфіки еволюції інноваційних систем, з'ясування деяких теорій зовнішньої торгівлі, вивчення особливостей інноваційного процесу між суб'єктами господарювання в умовах глобалізації, створення єдиного інформаційного простору для ефективного управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в рамкових умовах циркулярної економіки.

Це дозволило довести, що трансформація економіки зосереджена на критеріях інноваційності та соціалізації, на вдосконаленні структури економіки, поліпшенні якості та відтворюванні національного багатства. Прискорення темпів накопичення високоінтелектуального людського потенціалу та розширення високоінноваційних технологій для відтворення основного капіталу шляхом прискорення розвитку процесу інноваційності є головним інструментом нової політики, яку сьогодні почали запроваджувати всі розвинені країни світу. Відповідно це ставить перед вітчизняною економікою нові виклики, у тому числі пов'язані з інвестиційною підтримкою інноваційного співробітництва.

Результуючим положенням дослідження сучасного етапу розвитку світової економіки є об'єктивність зміни парадигм: формується глобальна економіка, якісно новий процес – процес активного створення взаємозалежного (за своєю структурою) економічного простору із власними автономними механізмами, особливими моделями управління, багатофункціональними потоками, фінансовими геотехнологіями, що обумовлює глобалізацію науки, інновацій та технологічного ринку. Це визначає об'єктивну економічну необхідність розвитку внутрішніх науково-технічних зв'язків на основі партнерства та реалізації консолідованих інноваційних проєктів.

Ефективне управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в рамкових умовах циркулярної економіки, стан ділового

клімату, забезпечення економічних свобод, формування інституційної економіки, підвищення рівня життя населення тощо залежать від багатьох факторів, а саме: географія ринків, види економічних зв'язків, стан виробничого потенціалу, його структурування і реконструкція на основі інноваційних технологій тощо. В умовах сьогодення вітчизняна економіка потребує більш високих темпів зростання, а також активного використання досвіду світових інститутів для захисту національних інтересів. Кореляційний аналіз залежності кількості впроваджених у виробництво нових технологічних процесів (одиниць) і витрат на інновації подано у табл. 5.

Таблиця 5

Результати кореляційного аналізу залежності кількості впроваджених у виробництво нових технологічних процесів (одиниць) і витрат на інновації, (млн. грн)

x	y	y(x)	$(y_i - y_{cp})^2$	$(y - y(x))^2$	$(x_i - x_{cp})^2$	$ y - y_x : y$
11,5	8045,5	8043,781	18684179,15	2,954	5,808	0,000214
12,8	14333,9	9859,767	3864684,174	20017868,196	1,232	0,312
13,6	11480,6	11175,593	787514,256	93029,301	0,0961	0,0266
13,6	9562,6	11175,593	7870381,376	2601746,254	0,0961	0,169
12,1	7695,9	8836,152	21828705,294	1300175,652	3,276	0,148
15,2	13813,7	14357,487	2089990,662	295704,652	1,664	0,0394
16,6	23229,5	17876,617	117971747,79	28653361,272	7,236	0,23
14,3	9117,5	12470,217	10565880,27	11240712,375	0,152	0,368
15,6	12180,1	15285,527	35313,926	9643675,007	2,856	0,255
13,8	14220,9	11531,122	3433164,294	7234906,934	0,0121	0,189
139,1	123680,2	120611,856	187131561,196	81081182,598	22,429	1,737

Результати розрахунків відповідно до шкали Чеддока свідчать про те, що між кількістю впроваджених у виробництво нових технологічних процесів і витратами на інновації існує висока залежність (VS). Отже, у 56,7% випадках зміни кількості впроваджених у виробництво нових технологічних процесів призводять до зміни витрат на інновації. Іншими словами - точність підбору рівняння регресії - середня. За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що необхідним є формування інтегрованого механізму високоорганізованого рівня управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в рамкових умовах циркулярної економіки з урахуванням рівня логістизації та результативності управлінських рішень щодо вирішення стратегічних питань відновлення економічного потенціалу, підвищення рівня розвитку інтелектуального людського ресурсу, активного зростання інвестиційного співробітництва, забезпечення стабільного й ефективного розвитку національної економіки (рис. 9).

В роботі підкреслено, що для підвищення інвестиційної привабливості держави, необхідно запроваджувати ряд ініціатив на державному рівні та створювати інфраструктури по всій країні для активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

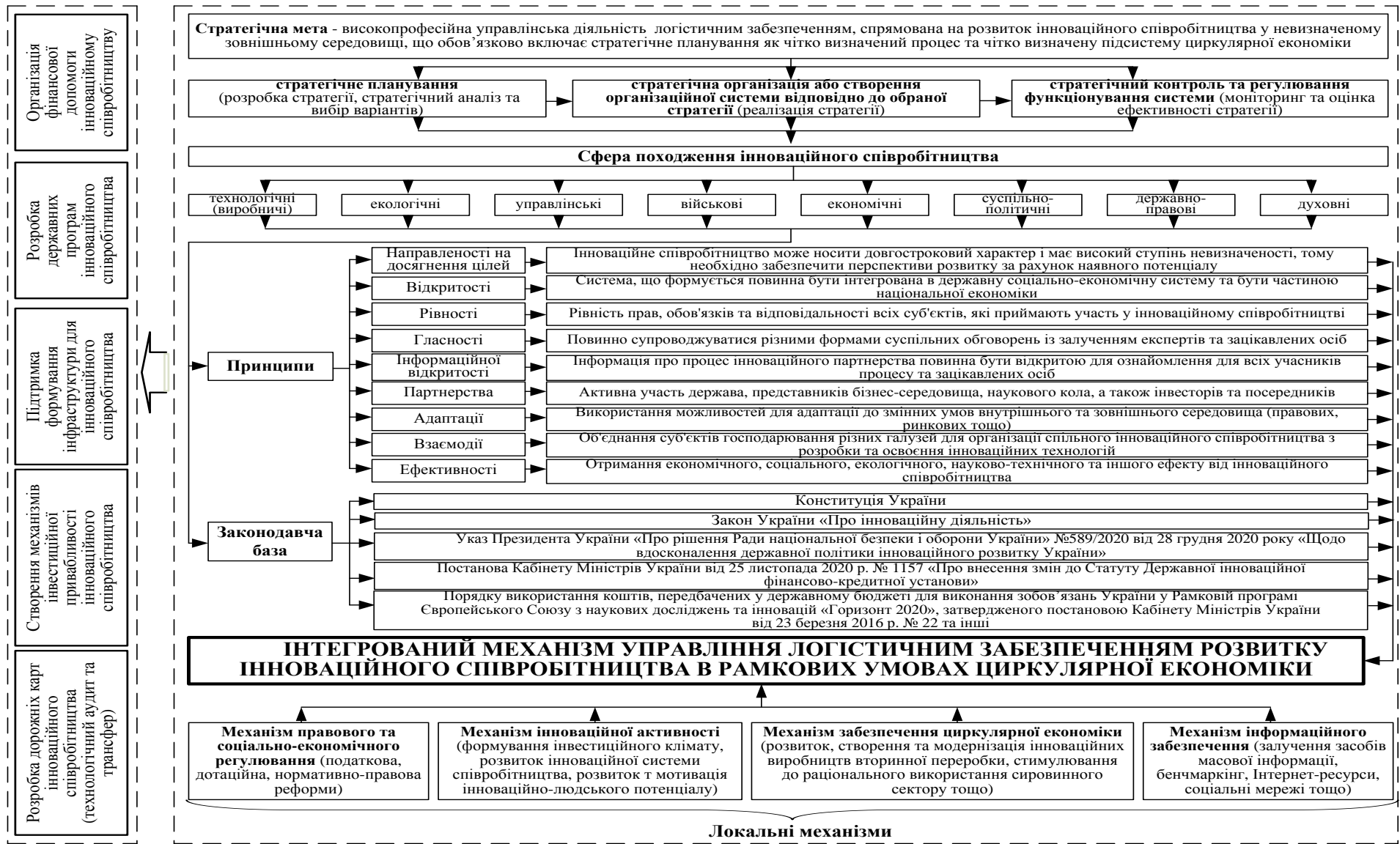

Рис. 9. Інтегрований механізм управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в рамках умов циркулярної економіки

Однак можливості бюджетних ресурсів для створення таких умов обмежені, тому мета держави - збільшити інтерес приватного бізнесу до розроблення та реалізації проєктів моделювання процесу взаємообумовлюючого впливу конвергентних технологій на розвиток інноваційного співробітництва (бізнес – держава – наука - суспільство).

Результати прогнозних розрахунків показників зі створення та поведження з відходами на 2020-2024 рр. показали негативну тенденцію, тобто, кількість відходів з кожним роком буде зростати та негативно впливати на розвиток держави (екологічний стан, соціально-економічний, фінансовий тощо).

Генерування управлінських впливів щодо активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки має проходити поетапно разом із розробкою короткострокових, середньострокових та довгострокових заходів, оскільки на сьогодні в країні не створена база доступних інноваційних технологій, інфраструктури, інституційного середовища, що забезпечувало б швидкий та якісний перехід до циркулярної економіки (рис. 10).

Запропоновано з урахуванням недостатньої ефективності застосовуваних раніше підходів до стимулювання економічного зростання через активізацію точок зростання в короткостроковому і довгостроковому періодах зосередити найбільшу увагу на формуванні драйверів інноваційного співробітництва в умовах цифрової економіки на засадах реверсивної логістики.

Синтез інтелектуально-інноваційних технологій і принципів циркулярної економіки формує концептуальні погляди на створення системи «національного інтелектуально-інноваційного розвитку». Зміни, що супроводжують розвиток інтелектуально-інноваційних технологій та принципів циркулярної економіки, впливають на такі макроекономічні показники, як інвестиції та зайнятість, рівень цін та ВВП, показники добробуту та якості життя тощо. На сучасному етапі з урахуванням цілей сталого розвитку національної економіки підґрунтям для ефективного розвитку циркулярної економіки є принципи зеленої економіки, поява нових можливостей цифрової економіки тощо.

У результаті дослідження визначено, що розповсюдження інноваційних технологій і розвиток інноваційного співробітництва (держава – бізнес – освіта - суспільство) сприяє покращенню обміну інформацією та співпраці, змінам у виробничому процесі з акцентом на регенерацію ресурсів і прискорення системних змін, які є ключовими для формування циркулярної економіки та сталого соціально-економічного розвитку національної економіки.

Узагальнено прикладні аспекти циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики, що базуються на: відновленні продукції до її первісної вартості в кінці строку корисного використання з метою забезпечення економічної ефективності; зменшенні негативного впливу на навколишнє середовище шляхом дій щодо відновлення цієї первісної цінності, що призводить до задоволення соціальних, економічних та екологічних вимог сталого розвитку.

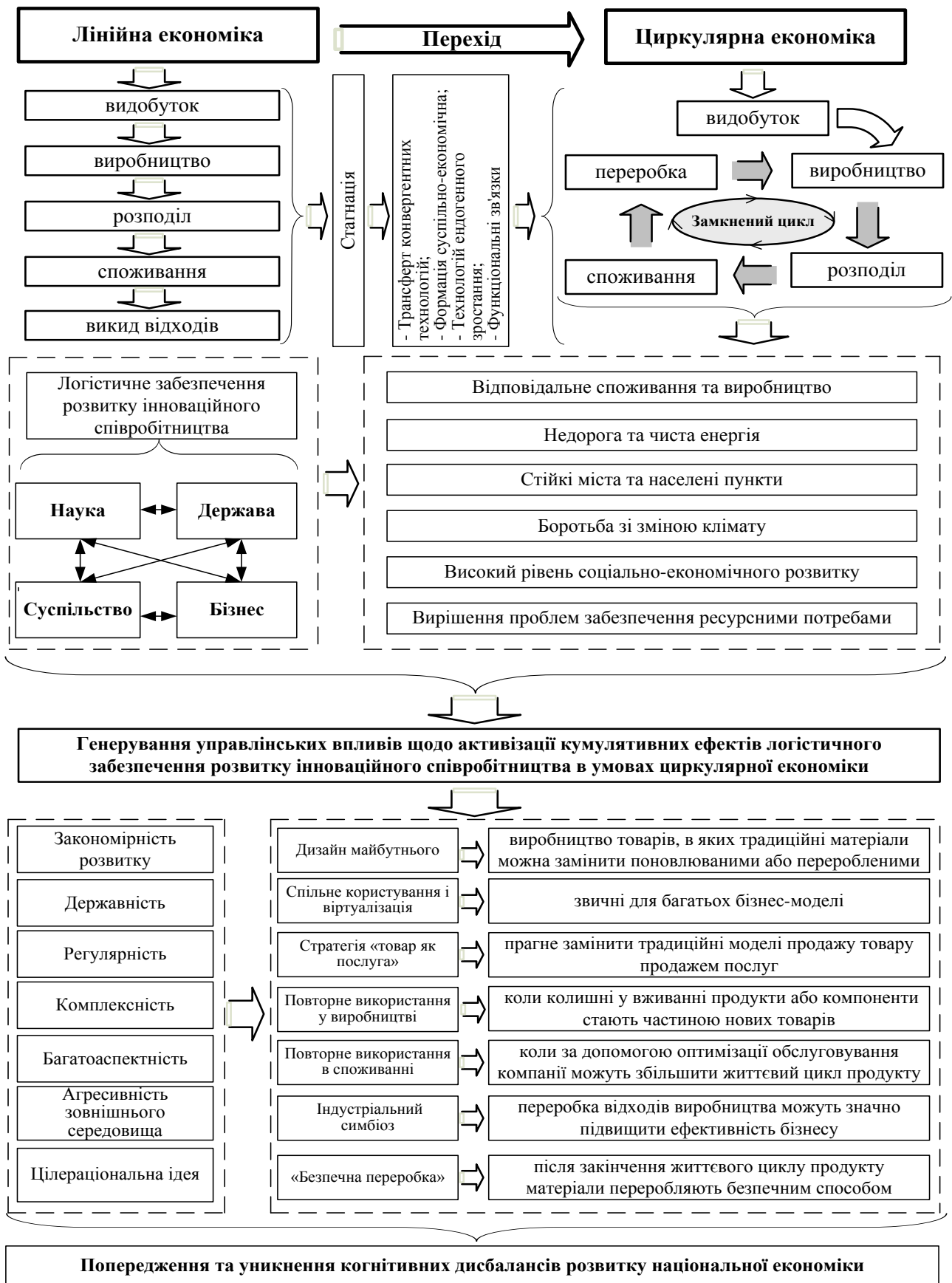

Рис. 10. Науково-практичні аспекти генерування управлінських впливів щодо активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки

Тому, щоб створити нову економічну модель розвитку, уряду необхідно реформувати законодавство, впроваджувати спеціальні програми підтримки інноваційного співробітництва й розробляти проекти розвитку циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики.

Автором доведено, що цивілізаційні зміни (перехід до економіки знань, нанотехнологій, цифровізації тощо) дозволяють досягати тенденцій сталого розвитку за допомогою активної розробки інноваційно-креативних технологій та знань. За світовими статистичними даними визначено стан індикаторів інноваційного розвитку в Україні в порівнянні з іншими країнами світу (табл. 6).

Таблиця 6

Рейтинг України у світовому вимірі індикаторів інноваційного розвитку, 2015-2019 рр.

Показник	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2019
Місце України за Глобальним індексом інновацій (Global Innovation Index)	64	56	50	43	47
Індекс інноваційного розвитку України за Bloomberg (The Bloomberg innovation index)	33	41	42	46	53
Індекс глобальної конкурентоспроможності України (Global Competitiveness Index)	76	79	85	81	85
Місце України на Європейському інноваційному табло (European scoreboard innovation)	35	35	35	36	36

Відповідно, показники індикаторів інноваційного розвитку України свідчать про те, що необхідно активно вступати в фазу інноваційного розвитку для покращення свого статусу на міжнародній арені, а саме найголовніше, для покращення темпів розвитку національної економіки. Динаміка частки кількості інноваційно-активних вітчизняних підприємств у загальній кількості промислових підприємств за 2010-2019 рр. свідчить про те, що інноваційною діяльністю займається лише 16%, це підтверджує той факт, що вітчизняна продукція не є конкурентоспроможною, відповідно, для розширення сегментів ринку та виходу на зарубіжні ринки необхідно активно стимулювати інноваційну діяльність.

В рамках дослідження констатовано, що забезпечення стійкості економічного зростання національної економіки і суттєве розширення її несировинної складової припускає не тільки пошук галузевих і територіальних точок зростання, але і вибудовування драйверів, які сприяють трансформації зовнішніх і внутрішніх імпульсів зростання в інтегроване розвиток всієї країни. Основою технологічного прориву є накопичення інноваційних досягнень за допомогою інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики.

На основі проведеного дослідження розроблено концепцію управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, яка наведена на рис.11.

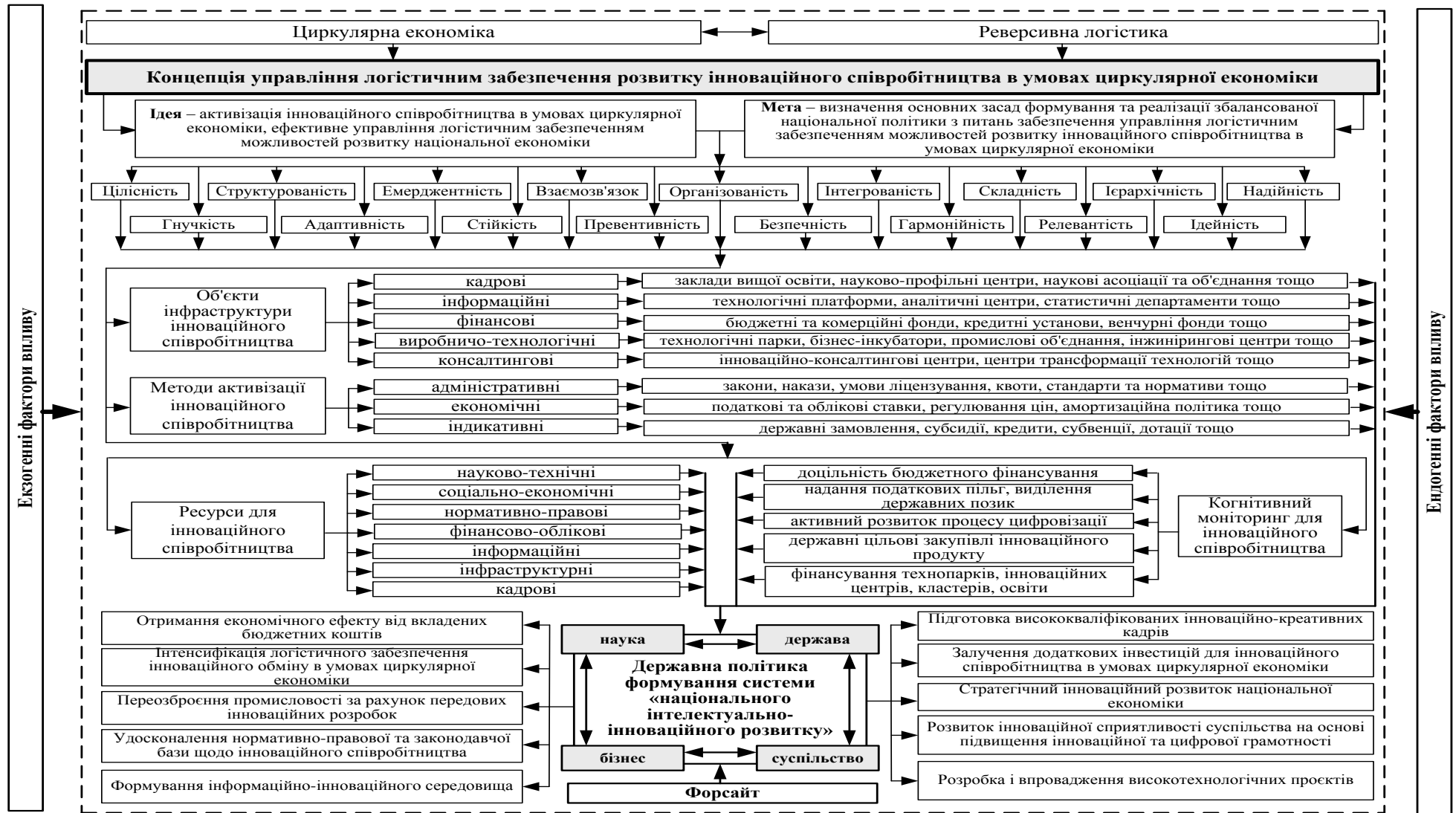

Рис. 11. Концепція управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки

Логічно підтверджено, що позитивними наслідками є не лише раціоналізація використання ресурсів, а й впровадження заходів щодо відновлення природного середовища шляхом використання інноваційних технологій. Все це сприяє виникненню принципово нової моделі циркулярної економіки, яка стане відновлювальною та буде альтернативою досі домінуючій лінійній моделі, яка призвела до глобальних екологічних проблем, масштабних викидів забруднюючих речовин, включаючи парникові гази, виснаження природних ресурсів, утворення значної кількості відходів та неефективного поводження з відходами тощо.

Запропоновано застосування принципів та підходів логістики рециклінгу для вирішення проблем, що мають місце у період промислової революції та при існуючій моделі розвитку економіки. Усвідомлюючи масштаби негативних наслідків існуючої моделі економічного розвитку, необхідним є перехід до нової сучасної екологоорієнтованої моделі зеленої, циркулярної економіки.

Автором констатовано, що сутність концепції управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки полягає у систематизації та науковому обґрунтуванні оптимальних напрямів і пріоритетів інноваційного співробітництва, що є основою програмних результатів державної політики підтримки циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики для стійкого розвитку національної соціально-економічної системи.

Визначено, що при формуванні підґрунтя для реалізації циркулярної економіки виникають значні перешкоди: відсутність передових технологій та обладнання для ефективного повторного використання, відновлення та переробки відходів, низька інноваційна активність, відсутність системи освіти та навчання.

Обґрунтовано, що основним вектором розвитку економічної політики держави в контексті системних інноваційних змін, є взаємодія внутрішніх та зовнішніх чинників, які дають можливість оптимізувати складний процес трансформації існуючої економічної системи під час виходу вітчизняних суб'єктів господарювання на світовий ринок, спрямований на ефективне управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в рамкових умовах циркулярної економіки.

ВИСНОВКИ

Результатом дослідження є теоретичне узагальнення і нове вирішення науково-прикладної проблеми, що полягає в обґрунтуванні теоретичних і методологічних постулатів управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, розробленні практичних рекомендацій, концептуальних і теоретико-методичних підходів до формування комплексного інструментарію для реалізації запропонованих напрямів. На основі проведеного дослідження сформульовано такі висновки та пропозиції.

1. Розроблено та науково обґрунтовано теоретичні положення циркулярної економіки як інноваційної платформи сталого розвитку, що орієнтована на зменшення кількості використовуваних ресурсів, впровадження повторного

використання або замкненого циклу виробництва, модернізацію й оновлення, рециклінг, візуалізацію продукції для забезпечення тривалого життєвого циклу та дозволяє підвищити роль державного регулювання, управління ресурсами і відходами.

2. Систематизовано й уточнено базові поняття категоріального апарату управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. Для виходу на якісно новий рівень ресурсної ефективності в умовах циркулярної економіки необхідні технологічні інновації та зміна поведінки суб'єктів підприємництва, масштабні інвестиції та державне стимулювання, що спрямовані на оптимальне використання наявних економічних ресурсів в умовах циркулярної економіки. Управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки сприятиме формуванню і розвитку інноваційного співробітництва як креативно-технологічно-знаннєвої технології об'єднання учасників у гармонійну, адаптовану, інтегровану, стратегічно-орієнтовану систему.

3. Сформовано комплексний теоретико-методичний концепт модифікування декомпозиційної структури та контуру дослідження на основі визначення системних логічних закономірностей трансформації економічних процесів з констатацією взаємодії через призму генерації наукових гіпотез та ідей, перенесення когнітивних моделей з однієї галузі науки в іншу. Такий підхід до дослідження процесу трансформації концептуальних поглядів є основою міжфункціональної, міжрівневої, міжгалузевої синергії для підтримки інноваційного спрямування та конкурентоспроможності економіки.

4. Обґрунтовано доцільність формування нової економічної моделі циркулярної економіки як інноваційної платформи сталого розвитку з орієнтацією на замкнений цикл виробництва, рециклінг, зменшення кількості використаних ресурсів. На синтезі наукових теорій, ідей, принципів, методів і моделей пізнання логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва розроблено методологічні положення управління логістичним забезпеченням інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, що є теоретичним підґрунтям дослідження і складається з сукупності теоретичних концепцій, інструментально-модельного ряду (сукупність методів і моделей) та в узагальненому вигляді є методологічною парадигмою.

5. Для побудови високотехнологічного, наукомісткого середовища на основі бізнес-моделей удосконалено науково-практичні аспекти формування ресурсно-технологічного базису інноваційного співробітництва за рахунок отримання кумулятивних ефектів від сукупності проактивних дій системного удосконалення інтеграційних процесів розвитку соціально-економічних інституцій, підтримці їх здатності до відновлення та збереження внутрішньої архітектури у зовнішньому середовищі на основі консолідації ресурсного і інтелектуального потенціалу з урахуванням умов розвитку інноваційного співробітництва та генерації новітніх технологій.

6. З метою характеристики еластичності економічного зростання для розроблення консолідованої платформи модернізації національної економіки використано інтегральний декаплінг-фактор як інструмент фундаментальної

стратегічної діагностики біфуркаційних станів соціально-економічних інституцій на траєкторіях позиціонування індикаторів їх розвитку. Ефект декаплінгу у моделі соціально-економічного розвитку циркулярного типу полягає у тому, що економічне зростання досягається через використання ресурсозберігаючих технологій, і як наслідок зменшення впливу викидів на навколишнє середовище. Отже, концепція декаплінгу є основою розроблення стратегії розвитку інноваційного співробітництва в новій моделі циркулярної економіки.

7. Доведено, що для досягнення стратегічних цілей стійкого розвитку національної економіки, необхідним є подальший розвиток науково-практичного підходу щодо удосконалення технології державно-приватного партнерства як інструментарію підтримки балансу моделі циркулярної економіки шляхом паритетності взаємодії держави, бізнесу, суспільства та науки. Науково-практичний підхід базується на консолідованій основі стратегічного конкурентного аналізу та спектральній модифікації сценаріїв інвестиційних проєктів як джерела фінансування розвитку ефективної ринкової інфраструктури з урахуванням інтересів соціально-економічних інституцій на конвергентно-синергійній платформі інноваційного співробітництва.

8. Доведено, що для побудови інноваційно-орієнтованого вектору національної економіки як логічної конфігурації замкненого контуру організаційно-економічної структури логістичного забезпечення на основі потокового підходу необхідним є поліфункціональна взаємодія та акумулювання потоків і логістичних операції в ланцюгу постачання на основі когерентної сприйнятливості.

9. Для розроблення механізму державного регулювання та корегування ринкової поведінки суб'єктів соціально-економічних процесів удосконалено теоретико-методичний підхід до визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва. Запропонований підхід базується на визначенні показника ступеня збереження функцій підсистеми та показника ступеня відновлення функцій підсистеми, що є умовою досягнення та збереження стійкості забезпечуючих складових.

10. За умови детермінованого впливу циркулярної економіки розроблено інтегрований механізм управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва, що має функціональну поліструктурну основу поєднання локальних механізмів і дозволяє досягти більш високоорганізованого рівня логістизації та результативності управлінських рішень, який є сукупністю правил, законів, процедур, функцій, що полягають у збалансованій координації оптимальних співвідношень між складними системами; модифікації та нівелюванні диспропорцій між складовими, результатом, якого моделювання спектру комбінованих сценаріїв.

11. Аргументовано, що стратегія розвитку логістичної інфраструктури України в умовах створення парадигми економіки замкненого циклу конкретизує систему стратегічних імперативів, що дозволяє корегувати закономірний результат неузгодженості параметрів розвитку основних елементів логістичної інфраструктури України. Стратегію побудовано на узагальненні, єдності та органічності її структурних складових відповідно до дій, необхідних для

досягнення стратегічних цілей шляхом координування і розподілу ресурсів, визначаючи потенційні можливості відносно стратегічних орієнтирів та завдань в якісному та кількісному вимірі відповідно, формуючи при цьому когерентний зв'язок з використанням інтегрованого впливу інструментів інтелектуалізації, цифровізація.

12. Запропоновано на рівні державного регулювання та контролю для попередження та уникнення когнітивних дисбалансів розвитку національної економіки науково – практичні аспекти генерування управлінських впливів щодо активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. Для ефективного впровадження циркулярної економіки необхідно створити умови, а саме: розробити довгострокову стратегію розвитку циркулярної економіки; створити умови для державно-приватного партнерства з впровадження циркулярних бізнес-моделей; займатися популяризацією розвитку циркулярної економіки; створити системи підготовки кадрів для розвитку циркулярної економіки.

13. Для формування державної політики підтримки циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики в аспекті стійкого функціонування національної соціально-економічної системи розроблено концепцію управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки, основу якої складає наукова методологія, аналіз наукових протиріч, суперечностей дослідження, пошук, систематизація, наукове обґрунтування, стимулювання реалізації оптимальних напрямів і пріоритетів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографії:

1. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Механізм поглиблення співпраці України з міжнародними організаціями. *Адаптаційно-інтеграційні механізми управління інноваційними процесами в економіці: колективна монографія за ред. д.е.н., проф. Прохорової В.В. Х.*: Видавництво Іванченка І.С. 2019. с. 302. С. 62-75. *(Особистий внесок автора: визначено передумови структурної трансформації соціально-економічного середовища).*
2. Shkurenko O., Savchenko M. Conceptual bases for the formation of the strategy of output of an industrial enterprise in the global market. *The Potential of Modern Science Volum 2*. London. 2019. 305 p. P. 183-198. *(Особистий внесок автора: визначено стратегічні напрями розвитку суб'єктів підприємництва).*

Публікації у наукових фахових виданнях України:

3. Шкуренко О. В. Циркулярна економіка як передумова формування інноваційних платформ сталого розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. *Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ»*. 2021. № 4. С.323-330.

4. Шкуренко О. В. Методологічні положення управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. *Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ»*. 2021. №5. С.402-408.

5. Шкуренко О. В. Інтеграція сталого розвитку та розвитку бізнесу як домінуюча основа моделі циркулярної економіки: теоретичний аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2021. №14. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». С. 121-129.

6. Прохорова В. В., Шкуренко О. В. Інноваційність підприємств як детермінанта створення промислово-технологічних кластерів в контексті розвитку інноваційного співробітництва. *Проблеми економіки*. 6 (46). 2021. С. 159-168. (Особистий внесок автора: сформовано структурно-логічну схему процесу формування інноваційного співробітництва).

7. Шкуренко О. В. Теоретико-методичний концепт модифікування декомпозиційної структури процесу управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*. 2021. №1 (155). С. 142-152.

8. Шкуренко О. В. Державно-приватне партнерство як інструментарій підтримки балансу циркулярної економіки: науково-практичні аспекти. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. 1 (73). С. 236-246.

9. Шкуренко О. В. Стратегічні імперативи логістичної інфраструктури України в умовах економіки замкненого циклу. *Вісник економічної науки України*. 2021. №1 (40). С. 137-141.

10. Шкуренко О. В. Технології розрахунку показника інтегрального декаплінг-фактора як інструменту фундаментальної стратегічної діагностики на основі моделювання біфуркаційних станів соціально-економічних інституцій. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика»*. Серія «Економіка». 2021. Випуск 10 (20). URL:<https://amtp.org.ua/index.php/journal2/issue/view/22/58>.

11. Шкуренко О. В. Механізм впливу державних інституцій на ефективне управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 2 (74). С. 9-21.

12. Шкуренко О. В. Визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. (2). 2021. С. 8-20.

13. Шкуренко О. В. Особливості використання інструментарію бенчмаркінгу на підприємстві. *Економіка і організація управління*. 2021. № 1 (41). С. 143-151.

14. Шкуренко О. В. Державна політика розвитку циркулярної економіки на засадах реверсивної логістики. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. (2). 2020. С.137-146.

15. Прохорова В. В., Шкуренко О.В. Консолідація ресурсного і інтелектуального потенціалу відповідно до стратегічно визначених умов ризик інвестування. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 4.

Том 3 (284), С. 61-72. *(Особистий внесок автора: визначено умови розвитку інноваційного співробітництва).*

16. Шкуренко О. В. Вплив конвергентних технологій на розвиток циркулярної економіки на основі інноваційного співробітництва. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. (6). 2020. С. 84–96.

17. Шкуренко О. В., Савченко М.В. Концепція формування моделі управління організаційною культурою підприємства. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика». Серія «Економіка»*. 2020. Випуск 9 (18). URL:<https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/325/290> *(Особистий внесок автора: сформовано етапи трансформації організаційної культури підприємства).*

18. Шкуренко О. В. Бенчмаркінг як сучасний інструмент розвитку потенціалу підприємства. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика». Серія «Економіка»*. 2020. Випуск 8 (16). URL:<https://amtp.org.ua/index.php/journal2/issue/view/17>.

19. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Формування механізму антикризового управління суб'єктами міжнародного бізнесу. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 4. С. 74-83. *(Особистий внесок автора: обґрунтовано необхідність використання механізму управління суб'єктами підприємництва).*

20. Шкуренко О. В., Мельник Ю. Ю. Діагностика конкурентного середовища як інструмент розвитку річкових портів Україні. *Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ»*. 2020. № 5 (508). С. 426-436. *(Особистий внесок автора: обґрунтовано доцільність проведення діагностики конкурентного середовища підприємств водного транспорту).*

21. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Організаційна культура в контексті розвитку корпоративної соціальної відповідальності суб'єктів міжнародного бізнесу. *Управління економікою: теорія та практика. Чумаченківські читання: зб. наук. праць / НАН України, Ін-т економіки пром-сті; редкол.: О.О. Хандій (голов. ред.), В.І. Ляшенко (відп. ред.), В.Є. Куриляк та ін. Київ. 2020. С. 95-111. (Особистий внесок автора: сформовано періоди розвитку кризи суб'єктів міжнародного бізнесу).*

22. Шкуренко О. В. Архітектоніка логістичного забезпечення на засадах когерентної сприйнятливості: організаційно-економічний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 6. Том 2 (276). С. 338-343.

23. Шкуренко О. В., Савченко М.В. Інтегральний підхід щодо оцінки економічної безпеки експортоорієнтованих соціально-економічних систем. *Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ»*. 2019. № 1 (492), С. 199-207. *(Особистий внесок автора: удосконалено методичний підхід до оцінки економічної безпеки соціально-економічних систем).*

24. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства у контексті забезпечення економічної безпеки. *Науковий журнал «Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля»*. 2019. № 3 (251). С. 156-160. *(Особистий внесок автора: здійснено оцінку конкурентоспроможності підприємства).*

25. Шкуренко О. В., Шульгіна А. В. Формування системи менеджменту якості пасажирських перевезень швидкісними поїздами. *Збірник науково-практичних статей «Вісник економіки транспорту і промисловості»*. 2019. № 68. С. 134-144.

26. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Злиття та поглинання як інструмент підвищення конкурентоспроможності компаній. *Управління економікою: теорія та практика. Восьмі Чумаченківські читання: зб. наук. праць*. НАН України, Ін-т економіки пром-сті; редкол.: О.О. Хандій (голов. ред.), В.І. Ляшенко (відп. ред.), В.Є. Куриляк та ін. Київ. 2019. С. 92-105. (Особистий внесок автора: проведено аналіз сутності злиття і поглинання).

27. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Фінансова стійкість як передумова розвитку міжнародного бізнесу. *Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ»*. 2019. № 10. С. 96-105. (Особистий внесок автора: здійснено фінансовий аналіз суб'єктів підприємництва).

28. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Детермінанти фінансово-економічної кризи в умовах глобалізації. *Економіка і організація управління*. 2018. №3 (31). С.37-47. (Особистий внесок автора: проведено аналіз та систематизація особливостей фінансово-економічної кризи).

29. Шкуренко О., Попова Ю., Панов А. Контрейлерні перевезення як напрям розвитку ринку транспортних послуг. *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту: Серія «Економіка і управління»*. 2017. Вип. 40. Київ: ДЕТУТ. С. 31-44. (Особистий внесок автора: виокремлено фактори логістичного забезпечення розвитку ринку транспортних послуг).

Публікації в іноземних виданнях, які індексуються у наукометричних базах:

30. Shkurenko O., Bolhov V., Akhnovska I., Savchenko M. Influence of Transnational Corporations on the Global Economic Order. *Economic Studies*. 2021. Vol. 30 Issue 2, P. 22-38. (Особистий внесок автора: здійснено прогнозування доходу компаній).

31. Шкуренко О. В., Попова Ю. М., Трегубов О. С. Modern E-commerce as the basis for the development of transport and logistics providers in Ukraine. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*. 2018. Volume 28, Number 4. P.117-121. (Особистий внесок автора: обгрунтовано роль електронної комерції як основи розвитку транспортних та логістичних провайдерів в Україні).

32. Шкуренко О. В., Яшук Р. Досвід розвитку логістичного менеджменту в Європейських країнах. *Scientific and educational journal «The genesis of genius»*. Geneva. Switzerland. DECEMBER. 2017. С. 73-78. (Особистий внесок автора: виокремлено особливості логістичного менеджменту в Європейських країнах).

33. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Концепція забезпечення стійкого розвитку національної соціально-економічної системи. *Promising problems of economics and management: Collection of scientific articles*. Publishing house «BREEZE». Montreal. Canada. 2015. P. 372-378. (Особистий внесок автора: систематизовано складові концепції забезпечення стійкого розвитку національної економіки).

Опубліковані праці апробаційного характеру:

34. Shkurenko O.V., Lomotko D.V., Prymachenko H.O., Kovalova O.V., Hryhorova Y.I. Use of modern logistics technologies in terms of saving resources. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*. 2021. 1021(1), 012041. P. 1-10. *(Особистий внесок автора: узагальнено та охарактеризовано логістичні технології)*.

35. Шкуренко О. В., Будник В. А. Особливості функціонування фрахтових бірж. *Підприємницька, торговельна, біржова діяльність: тенденції, проблеми та перспективи розвитку*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 11-12 лютого 2021 р.) Навчально-науковий інститут менеджменту та підприємництва ДУТ. Київ. 2021. С.234-237. *(Особистий внесок автора: визначено умови функціонування фрахтових бірж)*.

36. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Технології управління бізнес-процесами в умовах цифровізації. Збірник тез IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Нові інформаційні технології управління бізнесом». (Київ, 11 лютого 2021 р.) Київ: Спілка автоматизаторів бізнесу, 2021. С.514-517. *(Особистий внесок автора: надано характеристику технологій управління логістичними бізнес-процесами)*.

37. Шкуренко О. В., Зінченко В. В. Сучасні тенденції розвитку мультимодальних перевезень вантажів. 2-а міжнародна науково-технічна конференція «Інтелектуальні транспортні технології». (Харків, 27-29 квітня 2021 р.) Харків: УкрДУЗТ, 2021. С.105-106. *(Особистий внесок автора: визначено пріоритетні напрями розвитку мультимодальних перевезень вантажів)*.

38. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Виклики та імперативи нової цифрової економіки. III Всеукраїнська науково-практична конференція «Нові інформаційні технології управління бізнесом». (Київ, 12 лютого 2020 р.) Київ. 2020. С.162-164. *(Особистий внесок автора: виокремлено детермінанти, що впливають на цифрову економіку)*.

39. Шкуренко О. В. Ефекти реверсивної логістики в моделі циркулярної економіки. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*: Збірник наукових статей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (Дніпро, 16 – 17 квітня 2020 р.). Частина 1. Дніпро: НМетАУ, 2020. 504 с. С.501-504.

40. Шкуренко О. В. Конвергенція як основа розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти*: Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (Дніпро, 19 – 20 листопада 2020 р.). Частина 1. Дніпро: НМетАУ. 2020. 304 с. С. 302-304.

41. Шкуренко О. В., Григоренко А.В. Сучасний стан розвитку морських портів в Україні. *Сучасні підходи до вискоєфективного використання засобів транспорту: матеріали XI Міжн. наук.-практ. конф.* (Ізмаїл, 3-4 грудня 2020 р.)

Запоріжжя: АА Тандем, 2020. 578 с. С. 473-477. *(Особистий внесок автора: визначені проблеми, які гальмують розвиток морських портів в Україні).*

42. Шкуренко О. В. Концептуальні засади формування логістичної стратегії підприємств. *Збірник науково-практичної конференції студентів, аспірантів і викладачів Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, 27-29 березня 2019 р.).* Київ: 2019. С. 625-627.

43. Шкуренко О. В. Формування нової моделі циркулярної економіки. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (Дніпро, 11 – 12 квітня 2019 р.).* Частина 1. Дніпро: НМетАУ. 2019. 543 с. С. 539-543.

44. Шкуренко О. В. Підвищення ефективності діяльності логістичного підприємства. *Транспорт і логістика: проблеми та рішення: Збірник наукових праць за матеріалами ІХ-ї Міжнародної науково-практичної конференції, (Сєверодонецьк–Одеса–Вільнюс–Київ, 22-24 травня 2019 р.)* Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля, Одеський національний морський університет. Одеса: КУПРІЄНКО СВ. 2019. С. 193-195.

45. Shkurenko O., Savchenko M. Modeling the effectiveness of international logistics system activity. *II International Scientific Conference Development of Socio-Economic Systems in a Global Competitive Environment: Conference Proceedings, Le Mans, France May 24th, 2019).* Le Mans, France: Baltija Publishing. 2019. P. 73-77. *(Особистий внесок автора: побудовано алгоритм забезпечення ефективності діяльності логістичного підприємства).*

46. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Інтегрована діагностика логістичної діяльності транспортного підприємства. *Научные разработки: вчера, сегодня, завтра '2019: Сборник тезисов.* (Минск: Ёлнатъ. 20-21 травня 2019 р.). Минск: Ёлнатъ: С. 43-46. *(Особистий внесок автора: обґрунтовано показники логістичної діяльності транспортного підприємства для проведення діагностики).*

47. Shkurenko O., Savchenko M. Strategy of Development of Logistic Infrastructure of Ukraine in the Conditions of European Integration. *SHS Web Conf. Volume 67, 06046. P.1-6. Fifteenth Scientific and Practical International Conference "International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate Logistics"* (NTI-UkrSURT 2019). *(Особистий внесок автора: проаналізовано розвиток логістичної інфраструктури України за міжнародним індексом ефективності логістики).*

48. Шкуренко О. В., Ярош В. О. Перспективи розвитку міжнародних контейнерних перевезень. *Праці XIX Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стале економічне зростання»* (Вінниця 13-15 листопада 2019 р.) Вінниця: Том 1. 2019. С. 217-219. *(Особистий внесок автора: визначено проблеми міжнародних контейнерних перевезень).*

49. Шкуренко О. В. Зарубіжний досвід формування моделі економічного розвитку держави циркулярного типу. *Актуальні проблеми соціально-*

економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Дніпро, 12 – 13 квітня 2018 р.). Частина 1. Дніпро: НМетАУ. 2018. С. 467-470.

50. Шкуренко О. В. Логістичний контролінг як інструмент управління транспортним підприємством. *Транспорт і логістика: проблеми та рішення: Збірник наукових праць за матеріалами VIII-ї Міжнародної науково-практичної конференції.* (Севєродонецьк – Одеса –Вільнюс –Київ, 23-25 травня 2018 р.) Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля, Одеський національний морський університет. Одеса: КУПРІЄНКО СВ. 2018. С. 301-303.

51. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Концепція формування міжнародної логістичної стратегія транспортного підприємства. *Економіка та управління: сучасний стан та перспективи розвитку: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців.*(Одеса, 13-14 грудня 2018 р.) Одеса: ОДАБА. 2018. С. 398-403. (Особистий внесок автора: визначені напрями залучення ресурсів для структурного та функціонального удосконалення технологічної багатокладності національної економіки).

52. Шкуренко О. В., Савченко М. В. Методологічні аспекти управління конкурентоспроможністю компаній-операторів поштової логістики в умовах глобалізації. *IMPERATIVES OF CIVIL SOCIETY DEVELOPMENT IN PROMOTING NATIONAL COMPETITIVENESS Proceedings of the 1 st International Scientific and Practical Conference Batumi Navigation Teaching University* (Batumi, Georgia, December 13-14. 2018) Batumi: 2018. P.189-191. (Особистий внесок автора: визначені напрями залучення ресурсів для структурного та функціонального удосконалення технологічної багатокладності національної економіки).

53. Шкуренко О. В. Державна підтримка інноваційної діяльності: зарубіжний досвід. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Дніпро, 13 – 14 квітня 2017 р.). Частина 2. Дніпро: НМетАУ 2017. С. 649-652.*

54. Шкуренко О. В. Стратегічне управління соціально-економічним розвитком національної економіки. *Функціонування економічних систем в умовах постіндустріального розвитку: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції* (Харків, 22-25 жовтня 2015 р.). Харків. 2015. С. 384-388.

АНОТАЦІЯ

Шкуренко О.В. Управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу Міністерства освіти і науки України, 2021.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню теоретико-методичних, методологічних, концептуальних та прикладних положень щодо управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки. Сформовано комплексний теоретико-методичний та узагальнено історико-ретроспективний аспекти проблематики дослідження. Розглянуто інноваційне співробітництво як консолідовану платформу модернізації національної економіки на основі економіки знань. Удосконалено архітектоніку логістичного забезпечення та теоретико-методичний підхід до визначення результативності управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва. Розроблено інтегрований механізм та концепцію управління логістичним забезпеченням розвитку інноваційного співробітництва за умов детермінованого впливу циркулярної економіки; науково-практичні аспекти генерування управлінських впливів щодо активізації кумулятивних ефектів логістичного забезпечення розвитку інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки.

Ключові слова: управління, логістичне забезпечення, розвиток, інноваційне співробітництво, циркулярна економіка, конвергентна синергія, інтегрований механізм, національна економіка.

ANNOTATION

Chkourenko O.V. La gestion du soutien logistique pour le développement de coopération innovante dans l'économie circulaire. – Le travail scientifique de qualification sous forme de manuscrit.

Le mémoire pour le diplôme de Docteur en Sciences Économiques de la spécialité 08.00.03 – l'économie et la gestion de l'économie nationale. – L'Université technique nationale du pétrole et du gaz d'Ivano-Frankivsk du Ministère de l'Éducation et des Sciences de l'Ukraine, 2021.

Le mémoire est consacré à la justification scientifique des fondements théoriques, méthodiques, méthodologiques, conceptuels et appliqués concernant la gestion du soutien logistique pour le développement de coopération innovante dans l'économie circulaire. L'aspect théorique et méthodologique complet a été formé et les aspects historiques et rétrospectifs du problème de recherche ont été généralisés. La coopération en matière d'innovation est considérée comme une plate-forme consolidée pour la modernisation de l'économie nationale basée sur l'économie de la connaissance. L'architecture du soutien logistique et l'approche théorique et méthodologique de la détermination de l'efficacité de la gestion du soutien logistique pour le développement de coopération innovante ont été actualisées. Le mécanisme intégré et le concept de gestion du soutien logistique pour le développement de coopération innovante dans le contexte de l'impact déterministe de l'économie circulaire ont été développés, ainsi que les aspects scientifiques et pratiques de la génération d'influences de gestion pour activer les effets cumulatifs du soutien logistique pour le développement de coopération innovante dans l'économie circulaire.

Mots clés: gestion, soutien logistique, développement, coopération innovante, économie circulaire, synergie convergente, mécanisme intégré, économie nationale.

ANNOTATION

Shkurenko O. V. Management of logistical provision of development of innovative cooperation in the conditions of circular economy.- Qualification research work as a manuscript.

Dissertation on the receipt of the scientific degree of doctor of economic sciences on a specialty 08.00.03 - economics and management of a national economy. - Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas of the Ministry of Education and Science of Ukraine, 2021.

The dissertation is devoted to the scientific substantiation of theoretical and methodological, conceptual, and applied statements for the management of logistical provision for the development of innovative cooperation in the conditions of circular economy.

The theoretical provisions of the circular economy as an objective basis for the functioning of the socio-economic environment are generalized; scientific and philosophical views and tendencies in the conditions of evolution of the intellectual environment are analysed; the comprehensive theoretical and methodological concept of modifying the decomposition structure and contour of the research is formed, the historical-retrospective aspect of the research problems is generalized.

The methodological basis and patterns of development of innovative cooperation because of selective combination of scientific postulates and hypotheses are formed, convergent synergy as a methodological basis of the management process is substantiated; the advantages and disadvantages of management of logistical provision of development of innovative cooperation in the conditions of circular economy based on the analysis of foreign experience are allocated. It is proved that the management of logistics provision for the development of innovative cooperation in a circular economy will contribute to the formation and development of innovative cooperation as a creative-technological-knowledge technology to unite participants in a harmonious, adapted, integrated, strategically oriented system. The basic concepts of the categorical apparatus of management of logistical provision of development of innovative cooperation in the conditions of circular economy are systematized and specified. To reach a qualitatively new level of resource efficiency in a circular economy requires technological innovation and change in the behaviour of business entities, large-scale investment and government incentives aimed at optimal use of available economic resources in a circular economy. The revised concepts are strategic and integrated, as they consider both social and economic aspects, as well as the development priorities of the state and its regions.

Innovative cooperation is considered as a consolidated platform for modernization of the national economy based on knowledge economy; the resource-technological basis of innovative cooperation is analysed; de-coupling technology is presented as a tool of indicative strategic analysis and diagnostics; the institutional aspects of innovation cooperation in the part of public-private partnership are reflected. To build a high-tech, knowledge-intensive environment based on business models, scientific and practical aspects of forming the resource-technological basis of innovation cooperation were improved, on account of obtaining cumulative effects from a set of

proactive actions of systemic improvement of integration processes of socio-economic institutions, maintaining their ability to restore and preserve internal architecture in the external environment on the basis of consolidation of resource and intellectual potentials taking into account conditions of development of innovative cooperation and generation of the newest technologies.

Macroeconomic segmentation and structured logistics infrastructure of Ukraine are presented; the architectonics of logistics provision for the development of the socio-economic system is improved; strategic guidelines for the development of logistics infrastructure of Ukraine in terms of European integration are identified; the theoretical and methodological approach to determining the effectiveness of logistics provision for the development of innovative cooperation is improved. It is proved that as a basis for constructing an innovation-oriented vector of the national economy as a logical configuration of a closed loop of organizational and economic structure of logistics based on a flow approach, multifunctional interaction and accumulation of flows and logistics operations in the supply chain based on coherent susceptibility is necessary.

An integrated logistics management mechanism has been developed to ensure the development of innovation cooperation under the conditions of deterministic influence of the circular economy; strategy of logistical provision of development of innovative cooperation in the conditions of creation of a paradigm of economy of the closed cycle; scientific and practical aspects of generating managerial influences on activation of cumulative effects of logistical provision of development of innovative cooperation in the conditions of circular economy; the concept of management of logistical provision of development of innovative cooperation in the conditions of circular economy which is a scientific and practical basis of key indicators of the state policy of supporting the circular economy on the basis of reverse logistics in the perspective of sustainable functioning of the national socio-economic system.

The result of the study is a theoretical generalization and a new solution to the scientific problem, which is to substantiate the theoretical and methodological postulates of logistics management of innovative cooperation in the conditions of circular economy, development of practical recommendations, conceptual and theoretical approaches to the formation of comprehensive tools for implementing proposed areas.

Key words: management, logistical provision, development, innovative cooperation, circular economy, convergent synergy, integrated mechanism, national economy.

ШКУРЕНКО ОЛЬГА ВОЛОДИМИРІВНА

**УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОЗВИТКУ
ІННОВАЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ
ЕКОНОМІКИ**

**Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним
господарством**

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Надруковано згідно з оригінал-макетом автора

Підписано до друку 19.08.2021 р.
Формат 60 x 90 1/16. Папір офсетний.
Друк на ризографі. Умовн. друк. арк. 1,85
Тираж 100 прим. Зам.№

Центр оперативної поліграфії ТОВ «Рейтинг»
Свідоцтво про держ. реєстрацію ю.о. А00 № 507350
61002, м. Харків, пров. Соляниківський, 4.
Тел. (057) 771-00-92, 771-00-96.